

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden julkisia kuulutuksia koskevien säännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi eräät ympäristöministeriön hallinnonalan julkisia kuulutuksia koskevat säännökset vastaamaan hallintolain julkisia kuulutuksia koskevia yleissäännöksiä. Säännösmuutoksia ehdotetaan luonnonsuojelulakiin, maa-aineslakiin, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin, viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuun lakiin, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettuun lakiin sekä kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettuun lakiin. Viittaukset julkipanomenettelyyn ehdotetaan poistettavaksi luonnonsuojelulaista, maa-aineslaista, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetusta laista, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetusta laista sekä ulkoilulaista. Henkilötietojen julkaisemista koskevia erityissäännöksiä esitetään sisällytettäväksi maa-aineslakiin, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin sekä Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettuun lakiin.

Maa-aineslain osalta muutoksia esitetään myös sellaisiin muutoksenhakua koskeviin säännöksiin, joihin uudet oikeudenkäyntiä hallintoasioissa koskevat säännökset edellyttävät muutoksia. Muiden ympäristöministeriön hallinnonalan säännösten osalta oikeudenkäyntiä hallintoasioissa koskevat muutokset sisällytetään erilliseen hallituksen esitykseen.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	5
2.1 Lainsäädäntö.....	5
2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö ja kansainvälinen kehitys.....	11
2.3 Nykytilan arviointi.....	14
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	15
3.1 Tavoitteet.....	15
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	16
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	17
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	17
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	18
4.3 Ympäristövaikutukset.....	18
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	18
5 ASIAN VALMISTELU.....	19
5.1 Valmisteluvaiheet.....	19
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	19
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	19
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	20
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	20
1.1 Luonnonsuojelulaki.....	20
1.2 Maa-aineslaki.....	20
1.3 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä.....	23
1.4 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista.....	27
1.5 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä.....	29
1.6 Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta.....	30
1.7 Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta.....	30
1.8 Ulkoilulaki.....	31
2 VOIMAANTULO.....	31
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	31
LAKIEHDOTUKSET.....	37
luonnonsuojelulain muuttamisesta.....	37
maa-aineslain muuttamisesta.....	38
ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	40
viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta.....	41
vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta.....	43
kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta.....	44
Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta.....	44
ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta.....	45
LIITE.....	46
RINNAKKAISTEKSTIT.....	46
luonnonsuojelulain muuttamisesta.....	46
maa-aineslain muuttamisesta.....	48
ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	51

viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta.....	54
vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta .	57
kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta.....	59
Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	60
ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta	61

LUONNOS

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen hallinnossa on viime aikoina lisääntynyt ja se on merkittävästi uudistanut valtion, kuntien sekä muiden viranomaisten päätöksentekoa ja viestintää. Sähköisen toimintaympäristön avulla on mahdollista tehostaa toimintaa ja lisätä päätöksenteon valmistelun avoimuutta ottaen huomioon hyvän tiedonhallinta- ja tietojenkäsittelytavan vaatimukset.

Voimassa olevat luonnonsuojelulaki (1096/1996), maa-aineslaki (555/1981), viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettu laki (200/2005), vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettuun laki (1299/2004), kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettu laki (669/1978), Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettu laki (28/1998) sekä ulkoilulaki (606/1973) eivät vastaa sähköisen asioinnin tarpeita, koska säädösten menetellyt painottuvat perinteiseen, paperiseen, asiointiin. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) on jo osittain siirrytty sähköiseen asiointitapaan sen 16.5.2017 voimaan tullessa kokonaisuudistuksessa.

Vuonna 2015 voimaantulleessa kuntalaissa (410/2015) luovuttiin kunnan ilmoitusten julkaisemisesta kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla. Lain 108 §:ssä säädetään näiden julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Myös kuntalain 140 §:n mukainen päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenelle toimitetaan nykyisin pitämällä pöytäkirja muutoksenhakuosoituksineen nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Yleisessä tietoverkossa tapahtuvaan tiedottamiseen siirryttiin myös kuuluslainsäädännön ajantasaistamista koskevassa hallituksen esityksessä HE 239/2018 vp, joka pitää sisällään hallintolain muuttamisesta annetun lain (432/2019), jolla lisättiin hallintolakiin (434/2004) uudet julkisia kuulutuksia koskevat 62 a ja 62 b §. Samassa yhteydessä annettiin laki julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta (433/2019). Mainitut julkisia kuulutuksia koskevat lait tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Lähtökohtana hallintolain uudessa 62 a §:ssä on, että kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaan yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tarpeen vaatiessa kuulutus julkaistaan myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Jos kuulutusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, kuulutus on julkaistava lisäksi virallisessa lehdessä. Hallintolain 62 b §:n mukaan yleisessä tietoverkossa julkaistava julkinen kuulutus ja kuulutettava asiakirja voi sisältää ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot, jotka on poistettava yleisestä tietoverkosta viranomaisen verkkosivuilta 62 a §:n 2 momentissa tarkoitettua nähtävillä pitoajan kuluttua. Toimivalta julkisen kuulutuksen toimittamiseen perustuu vastaisuudessakin erityislainsäädäntöön.

Pääsääntönä ympäristöministeriön hallinnonalan eräisiin julkisia kuulutuksia koskeviin säännöksiin nyt esitettävissä muutoksissa on, että julkisia kuulutuksia koskevat menettelysäännökset vastaisivat hallintolain 62 a ja 62 b §:ssä säädettyä. Joiltain osin hallintolain yleissäännöksiin ehdotetaan ympäristöministeriön hallinnonalan säännösten erityisluonteisuuden takia tarkennuksia.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö

Luonnonsuojelulaki

Luonnonsuojelulaki on ollut voimassa 1 päivä tammikuuta 1997 alkaen. Julkisista kuulutuksista säädetään alueen liittämistä luonnonsuojelualueeseen koskevassa 22 §:ssä, suojellun luontotyypin muuttamiskiellon voimaantuloa koskevassa 30 §:ssä, lajien esiintymispaikkojen suojelua koskevassa 47 §:ssä sekä Natura 2000 -alueita koskevassa 64 §:ssä.

Lain 22 §:n 3 momentin mukaan alueen liittamisestä luonnonsuojelualueeseen on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Lain 30 §:n 1 momentin mukaan luontotyypin muuttamiskiello annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Lain 47 §:n 3 momentin mukaan lajien esiintymispaikkojen suojelua koskeva kiello annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Edelleen lain 64 §:n 2 momentin mukaan Natura 2000 -verkostoon sisällytettäviä alueita koskevasta ehdotuksesta kuullaan asianosaisia kuuluttamalla ehdotuksesta kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on pykälän mukaan lisäksi riittävän ajoissa ilmoitettava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista. Ehdotusta koskevien tietojen tulee olla saatavilla asianomaisessa kunnassa kuulutusajan.

Maa-aineslaki

Maa-aineslaki on ollut voimassa 1 päivä tammikuuta 1982 alkaen. Julkisista kuulutuksista säädetään sen kuulemisesta koskevassa 13 §:ssä ja maa-aineslupapäätöstä koskevaa valitusta säätelevässä 20 b §:ssä. Lisäksi lain 19 § koskee päätöksen julkipanona. Muutoksenhakua koskevista menettelyasioista säädetään lain 20, 20 b ja 20 c §:ssä.

Lain 13 §:n 1 momentin mukaan maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on pykälän mukaan lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi. Pykälän 3 momentin mukaan, jos maa-aineslupaa koskeva hakemus koskee YVA-laissa tarkoitettua hanketta, on hakemuksen vireilletulosta tiedotettava kuulutuksella, joka julkaistaan lupaviranomaisen ja kuntien internetsivuilla.

Lain 19 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen ottamislupaa koskeva päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Ilmoituksessa on mainittava viranomainen, asian laatu ja päätöksen antamispäivä. Ilmoitus on pykälän mukaan pidettävä ilmoitustaululla vähintään valituksen tekemiselle varatun ajan. Päätöksen on oltava julkipanossa ilmoitettuna antamispäivänä

asianomaisten saatavana. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Lain 20 §:ssä säädetään muutoksenhausta. Sen 1 momentin mukaan lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa momentin mukaan hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Lain 20 b §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden on tiedotettava kuuluttamalla maa-aineslupapäätöstä koskevasta luvan hakijan valituksesta, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, vähintään 14 päivän ajan hallinto-oikeuden ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pykälän mukaan pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä. Pykälän 2 momentin mukaan hallinto-oikeuden on lisäksi varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin valituksista on momentin mukaan kuultava siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tieto valituksesta vastineen antamista varten annetaan pykälän 3 momentin mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, ilmoittaen samalla on missä valitusasiakirjat ovat nähtävillä sekä minne vastinekirjelmät voidaan vastineen antamista varten varatussa ajassa toimittaa.

Lain 20 c §:ssä säädetään menettelystä tuomioistuimessa. Sen 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään katselmuksesta, muutoksenhakutuomioistuin tai sen määräyksestä sen puheenjohtaja, jäsen tai esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen. Pykälän 2 momentin mukaan maa-aineslupaa koskeva hallinto-oikeuden päätös on annettava julkisanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Hallinto-oikeuden on momentin mukaan lisäksi huolehdittava siitä, että päätöksestä ilmoitetaan viipymättä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ilmoitustaululla.

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettu laki (jäljempänä YVA-laki) on ollut voimassa 16 päivä toukokuuta 2017 alkaen. Siinä säädetään julkisesta kuulutuksesta arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa annettavaa päätöstä koskevassa 13 §:ssä, arviointiohjelmasta kuulemista koskevassa 17 §:ssä sekä arviointiselostuksesta kuulemista koskevassa 20 §:ssä.

Lain 13 §:n 2 momentissa säädetään, että arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskeva päätös on julkaistava sähköisesti toimivaltaisen viranomaisen internetsivuilla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, ja lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Lisäksi päätöksestä on sen mukaan tiedotettava viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Edelleen sen mukaan, mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla.

Lain 17 §:n 2 momentin mukaan yhteysviranomaisen on tiedotettava ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuuluttamalla siitä viipymättä mielipiteiden esittämiseen ja lausuntojen antamiseen varatun ajan sähköisesti omilla internetsivuillaan ja hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään kuulutuksen panemi-

sesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuksesta on pykälän mukaan käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Edelleen pykälässä säädetään, että mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voidaan pidentää enintään 60 päivän mittaiseksi.

Edelleen arviointiselostuksesta kuulemista koskevassa 20 §:n 1 momentin mukaan yhteysviranomaisen on tiedotettava ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta noudattamalla, mitä 17 §:n 2 momentissa säädetään. Kuulutuksen sisällöstä säädetään sen mukaan tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Edelleen 20 §:n 2 momentissa todetaan, että arviointiselostusta koskevat mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää vähintään 30 päivää ja enintään 60 päivää.

Lain 18 §:n mukainen yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta ja 23 §:n mukainen yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä tulee kyseisten pykälien mukaan julkaista yhteysviranomaisen internetsivuilla.

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettu laki (jäljempänä SOVA-laki) on ollut voimassa 1 päivä kesäkuuta 2005 alkaen. SOVA-lailla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 2001/42/EY. Se sisältää myös ne aineelliset säännökset, jotka olivat tarpeen YK:n Euroopan talouskomission, ECE:n, yleissopimukseen valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista (Espoon sopimus, SopS 67/1997) liitetyn strategista ympäristöarviointia koskevan pöytäkirjan hyväksymiseksi.

Lain mukaisessa tiedottamisessa sovelletaan hallintolain 62 §:n mukaista yleistiedoksiantoa.

Hallintolain 62 § on muutettu hallintolain muuttamisesta annetulla lailla (432/2019). Uusi laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Uudistetun 62 §:n mukaan asiakirja pidetään yleis-tiedoksiannossa määrätyn ajan vastaanottajan nähtävillä viranomaisessa. Nähtävillä asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarpeen vaatiessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Jos ilmoitusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, asiakirjan nähtävillä asettamisesta on ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

Uudistetun 62 §:n mukaan nähtävillä asettamista koskevasta ilmoituksesta on käytävä ilmi, mitä asia koskee sekä maininta siitä, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä. Ilmoituksessa on sen mukaan lisäksi mainittava ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla ja todettava, että tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemisajankohdasta. Jos ilmoitusta ei ole voitu julkaista viranomaisen verkkosivuilla, ilmoituksessa on todettava tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

SOVA-lain 5 §:n 2 momentin mukaan ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville noudattaen, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Harkinnan tulos perusteluineen on sen mukaisesti mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti. Lain 8 §:ssä säädetään suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelusta sekä siitä tiedottamisesta. 8 §:n 2 momentin mukaan valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Vastaava aineisto on säännöksen mukaisesti mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti. Pääsääntönä pykälässä on, että ilmoitettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, noudatetaan säännöksen mukaan, mitä hallintolain 410 55 ja 62 §:ssä säädetään.

Lain 9 §:n 1 momentin mukaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuulemisesta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pykälän mukaan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus nähtävillä. Lisäksi suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Myös 9 §:n 2 momentin pääsäännön mukaan ilmoitettaessa nähtäville asettamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, noudatetaan, pykälän mukaan mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tulee pitää tällöin pykälän mukaan nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Mielipide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

Lain 11 §:ssä säädetään suunnitelman tai ohjelman hyväksymisestä ja päätöksestä tiedottamisesta. Pykälän 3 momentin mukaan päätöksestä on sen jälkeen, kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään ja sen lisäksi, mitä muualla säädetään, tiedotettava sekä asetettava päätös sekä suunnitelma tai ohjelma nähtäville. Nähtäville asettamisessa ja tiedottamisessa noudatetaan momentin mukaan, mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Päätös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle, ja mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettu laki on ollut voimassa 31 päivä joulukuuta 2004 alkaen. Se perustuu muun muassa yhteisen vesipolitiikan puitteista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2000/60/EY (vesipuitteidirektiivi) ja yhteisen meriympäristöpolitiikan puitteista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/56/EY (meristrategiadirektiivi). Direktiivit turvaavat laajan asianosaisten ja yleisön tiedottamisen ja kuulemisen sekä mahdollisuudet huomautusten antamiseen pitkän kuulemisajan kuluessa. Tavoitteena on, että vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelu on direktiivien edellyttämällä tavalla avointa ja osallistuvaa. Vesienhoitosuunnitelmien ja merenhoitosuunnitelman laatimiseen liittyvä yhteistyö, tiedottaminen ja osallistuminen luontevaa pyrkiä toteuttamaan samassa aikataulussa.

Kuuluttamisesta säädetään lain vesienhoitosuunnitelman valmisteluun osallistumista ja siitä tiedottamista koskevassa 15 §:ssä sekä vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevassa 17 §:ssä.

Vesienhoitosuunnitelmaan osallistumista ja siitä tiedottamista koskevassa 15 §:n mukaan ELY-keskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua säännöksessä tarkoitettuihin valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä varattava tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti. ELY-keskuksen tulee julkaista kuulutus valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta alueen kuntien ilmoitustauluilla. Asiakirjat on lisäksi pidettävä nähtävillä tarpeellisilta osin alueen kunnissa, ja ne on julkaistava sähköisesti. Lisäksi hoitosuunnitelmaehdotuksesta sekä yhteensovitusta vesienhoitosuunnitelmasta on ilmoitettava alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä sekä järjestettävä tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen. Lisäksi vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 27 § sisältää säännöksen muun muassa kuuden kuukauden mittaisesta nähtävilläpitoajasta.

Vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevan 17 §:n mukaan päätös vesienhoitosuunnitelmasta annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen asianomaisten tietoon, kun se on annettu. Hyväksymisestä on toimitettava tieto ELY-keskuksille, joiden on edelleen toimitettava tieto alueensa kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. ELY-keskuksen on kuulutettava hyväksymisestä kunnan ilmoitustaululla sekä ilmoitettava hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Kunnan aluetta koskeva hyväksytyt vesienhoitosuunnitelma on lisäksi oltava nähtävillä kunnassa.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettu laki on ollut voimassa 1 päivä tammikuuta 1980 alkaen. Laki koskee asemakaava-alueen katujen lisäksi torien, puistojen, istutusten ja näihin verrattavien yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa.

Lain 8 a §:ssä määritellään, että ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on lisäksi annettava tieto tämän alueen tontinomistajille. Aloitteen tekijöille annetaan tieto päätösehdotuksesta. Ilmoitus voidaan lähettää tavallisella kirjeellä. Eri ilmoittamistavoilla pyritään varmistamaan vuorovaikutteinen päätösten valmistelu.

Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettu laki on ollut voimassa 14 päivä tammikuuta 1998 alkaen. Lain 18 §:n 3 momentin mukaan säännöksen mukainen lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätös lähetetään momentin mukaan hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Ulkoilulaki

Ulkoilulaki on ollut voimassa 1 päivä elokuuta 1973 alkaen. Lain 25 §:ssä säädetään, että ELY-keskuksen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta on annettava julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan pykälän mukaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Hallintolaki

Hallintolain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva muutos lisää lakiin uudet 62 a ja 62 b §:n, joilla ajantasaistetaan julkisia kuulutuksia koskeva menettely. Kuulutus ja kuulutettavat

asiakirjat julkaistaan jatkossa viranomaisen ilmoitustaulun sijasta yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla sekä tarpeen vaatiessa kuulutuksen osalta myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Jos kuulutusta ei voida tietoliikenneväyriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, kuulutus on julkaistava myös virallisessa lehdessä. Lain 62 a §:ssä säädetään lisäksi, mitä kuulutuksesta on käytävä ilmi ja tiedoksisaannin ajankohdasta. Kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan on sen mukaan oltava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 14 vuorokautta. Jos asiakirjan tiedoksisaannista kuitenkin alkaa kulua muutoksenhakuaika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, kuulutus ja kuulutettava asiakirja on pidettävä yleisesti nähtävillä mainitun määräajan päättymiseen asti. Lain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot saadaan julkaista, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Henkilötiedoista voidaan sen mukaan julkaista ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot ja ne voidaan julkaista sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään. Henkilötiedot on poistettava yleisestä tietoverkosta viranomaisen verkkosivuilta 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävillä pitoajan kuluttua.

Hallintolaissa säädetään ainoastaan julkisissa kuulutuksissa noudatettavasta menettelystä. Eri-tyislainsäädännössä säädetään edelleenkin kuulutuksen toimittamiseen toimivaltaisesta viranomaisesta ja siitä, missä asiassa ja missä asian käsittelyvaiheessa kuulutetaan.

Samassa yhteydessä hallintolain muuttamisesta annetun lain kanssa annettiin laki julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta.

Kuntalaki

Uusi kuntalaki on ollut voimassa 1 päivä toukokuuta 2015 alkaen ja sen pääasiallinen soveltaminen on alkanut vuonna 2017 valittujen valtuustojen toimikauden alussa. Kuntalaissa säädetään kunnan päätöksenteosta ja toimitelmista.

Kuntalain yhtenä tavoitteena oli luopua velvollisuudesta käyttää julkisten kuulutusten ilmoitustaulua. Kuntalain 29, 108, 140 ja 142 §:ssä säädetäänkin tiedottamisesta yleisessä tietoverkossa. Kuntalain 29 §:ssä säädetään kunnan viestinnästä, kun taas 108, 140 ja 142 § koskevat kunnan ilmoitusten, pöytäkirjojen sekä päätösten nähtävillä pitämistä yleisessä tietoverkossa. Näillä säännöksillä siirryttiin noudattamaan kunnan kuulutusmenettelyn osalta kuntalain säännöksiä kuulutuslain asemasta.

Kunnan ilmoitukset saatetaan lain 108 §:n mukaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla. Pykälässä mainittuna muuna tapana voitaisiin hallituksen esityksen mukaan pitää edelleen esimerkiksi ilmoitusten julkaisemista kunnan valitsemissa ilmoituslehdissä (HE 268/2014 vp, s. 214—215). Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, ellei päätöksen luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) on ollut voimassa 1 päivä helmikuuta 2003 alkaen. Sähköinen asiointi viranomaisen kanssa ympäristöasioissa on jo nykyään mahdollista varsin laajasti hakijan tai asianosaisen myötävaikutuksella. Lakia sähköisestä asi-

oinnista viranomaistoiminnassa sovelletaan muun muassa hallintoasian sähköiseen vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä. Lakia sovelletaan sen 2 §:n mukaan soveltuvin osin myös muussa viranomaistoiminnassa.

Päätösten tiedoksiantoa säännellään lain 4 luvussa. Lain 18 §:n mukaan todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä. Jos asiakirjaa ei ole noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan, mitä siitä muualla laissa säädetään. Lain 19 §:n mukaan muu kuin todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) on ollut voimassa 1 päivä huhtikuuta 2019 alkaen. Sen 5 §:n mukaan viranomaisen on tarjottava jokaiselle mahdollisuus käyttää asiassa viranomaisten sähköisten viestien ja asiakirjojen vastaanottamiseen hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua tai muuta riittävän tietoturvallista sähköistä tiedonsiirtomenetelmää, jos viranomainen voi toimittaa viestin tai asiakirjan sähköisessä muodossa.

Tietosuojalaki

Tietosuojalaki (1050/2018) on ollut voimassa 1 päivä syyskuuta 2019 alkaen ja sen tarkoitus on täsmentää ja täydentää luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja sen kansallista soveltamista. Lain 4 § tarkentaa yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisalaa. Kyseisen yleisen tietosuoja-asetuksen kohdan mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Tietosuojalain 4 §:n 2 kohdan mukaan henkilötietoja saa käsitellä yleisen tietosuoja-asetuksen kyseisen kohdan mukaisesti, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista viranomaisen toiminnassa yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseksi.

Tietosuojalain 28 §:n mukaan oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädetään.

2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö ja kansainvälinen kehitys

Osallistumisoikeusdirektiivi ja Århusin yleissopimus

Yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/35/EY (jäljempänä osallistumisoikeusdirektiivi) liittyy tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn yleissopimuksen (SopS 121—122/2004, jäljempänä Århusin yleissopimus) ratifiointiin Euroopan yhteisössä. Yleissopimuksen artikkelit 6—8 koskevat yleisön osallistumista val-

misteluun ja päätöksentekoon eri tilanteissa. Osallistumisoikeusdirektiivillä on mukautettu yhteisön lainsäädäntö Århusin yleissopimuksen vaatimuksiin siltä osin kuin sopimuksessa on määräyksiä yleisön osallistumis- ja muutoksenhakuoikeudesta.

Århusin yleissopimuksen 6 artiklan mukaan yleisölle, jota asia koskee, tiedotetaan ympäristöön liittyvän päätöksentekomenettelyn alkuvaiheessa joko julkisen ilmoituksen välityksellä tai tarvittaessa henkilökohtaisesti muun muassa menettelyn aloittamisajankohdasta ja yleisön osallistumismahdollisuuksista. Artiklan mukaan yleisön osallistumismenettelyn eri vaiheissa on oltava kohtuulliset määräajat ja kunkin sopimuspuolen on huolehdittava siitä, että yleisö voi osallistua jo alkuvaiheessa, kun kaikki vaihtoehdot ovat avoimia ja kun yleisö voi osallistua menettelyyn tehokkaasti. Yleisön tulee olla mahdollista esittää huomautuksia tai mielipiteitä liittyen ehdotettuun toimeen. Päätöksestä tulee tiedottaa yleisölle viipymättä soveltuvien menettelyjen mukaisesti sen jälkeen, kun viranomaisen on tehnyt päätöksen.

Ympäristötietodirektiivi

Ympäristöä koskevan tiedon saantiin liittyy ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY (jäljempänä ympäristötietodirektiivi). Ympäristötietodirektiivillä pyritään turvaamaan viranomaisten omassa tai viranomaisista varten toisen hallussa olevan ympäristötiedon julkinen saatavuus. Direktiivin tavoitteena on myös varmistaa, että ympäristötietoa saatetaan viran puolesta saataville ja levitetään yleisölle, jotta saavutetaan ympäristötiedon mahdollisimman laaja järjestelmällinen saatavuus ja levittäminen yleisölle. Tämän vuoksi on edistettävä erityisesti tietoverkkojen ja/tai sähköisten välineiden käyttöä, jos sellaisia on käytettävissä.

Direktiivin 2 artikla sisältää ympäristötiedon määritelmät. Ympäristötietodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan ympäristötiedolla tarkoitetaan ”kirjallisessa, visuaalisessa, kuultavassa, sähköisessä tai muussa aineellisessa muodossa olevaa tietoa” erinäisistä ympäristöön liittyvistä tekijöistä (osa-alueiden tila ja vuorovaikutus, ympäristöön vaikuttavat toimenpiteet ja tekijät, ympäristölainsäädännön toimeenpanoa koskevat kertomukset, analyysit ja oletukset, joita käytetään ympäristöön liittyvien toimenpiteiden ja toimien yhteydessä ja ihmisten terveyden ja turvallisuuden tila, elintarvikeketjun saastuminen tarvittaessa mukaan lukien, sekä elinolojen, kulttuurikohteiden ja rakennetun ympäristön tila, sikäli kuin se voi vaikuttaa näihin). Ympäristötiedon käsite on siten laaja eikä se kata vain suoranaisesti ympäristöä koskevia tietoja vaan myös ympäristöön vaikuttavia tietoja.

Direktiivin 3 artiklassa säädetään ympäristötiedon saatavuudesta pyydettyä ja 4 artiklassa poikkeuksista tietojensaantioikeuteen. Direktiivin 4 artikla (2 kohdan f alakohhta) mahdollistaa ympäristötietojen avoimesta saatavuudesta poikkeamisen henkilötietojen suojan vuoksi. Ympäristötietodirektiivin poikkeuksia on kuitenkin tulkittava suppeasti vertaamalla tiedon ilmaisemiseen liittyvää yleistä etua epäamisellä saavutettaviin etuihin siten, että tietojen saatavuus on pääsääntö.

Direktiivin 7 artiklassa säädetään ympäristötiedon levittämisestä. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomaiset järjestävät toimintansa kannalta olennaisen, niiden hallussa olevan tai niitä varten toisen hallussa pidetyn ympäristötiedon siten, että tietoa voidaan aktiivisesti ja järjestelmällisesti levittää yleisölle erityisesti tietoverkkojen ja/tai sähköisten välineiden avulla, jos sellaisia on käytettävissä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ympäristötieto tulee asteittain saataville sähköisiin tietokantoihin, jotka ovat helposti yleisön saatavilla yleisten televiestintäverkkojen välityksellä.

Ympäristötiedodirektiivin täytäntöönpanossa lähdettiin siitä, että kansallinen lainsäädäntö oli jo direktiivin voimaan tullessa kattava.

Yleinen tietosuoja-asetus

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) soveltuu sen 2 artiklan mukaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on osittain tai kokonaan automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen käsittelyyn muussa kuin automaattisessa muodossa, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa.

Asetuksen keskeiset käsitteet määritellään sen 4 artiklassa. Henkilötiedolla tarkoitetaan artiklan 1 kohdan mukaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Tunnistettavissa olevana pidetään kohdan mukaan luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten muun muassa nimen tai sijaintitiedon perusteella. Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista käsittelyä käyttäen tai manuaalisesti. Tällaisia toimintoja voivat olla esimerkiksi tietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, jäsentäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa on lueteltu henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet. Näitä periaatteita ovat artiklan 1 kohdan mukaan käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys, käyttötarkoitussidonnaisuus, tietojen minimointi, täsmällisyys, säilytyksen rajoittaminen, eheys ja luottamuksellisuus. Tietojen minimoinnilla tarkoitetaan artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan sitä, että henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään. Säilytyksen rajoittamisella tarkoitetaan artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan puolestaan sitä, että tiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tietoja voidaan säilyttää alakohdan mukaan pidempiä aikoja, jos henkilötietoja käsitellään ainoastaan yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten asetuksen 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti edellyttäen, että asetuksessa vaaditut asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet on pantu täytäntöön rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi (säilytyksen rajoittaminen).

Asetuksen 6 artiklassa säädetään tarkemmin siitä, mitä tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudella. Artiklan 1 kohdassa luetelluista edellytyksistä vähintään yhden on täytettävä, jotta henkilötietojen käsittely katsottaisiin lainmukaiseksi. Artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai e alakohdan mukaan jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Näistä perusteista on artiklan 3 kohdan mukaan säädettävä unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Asetuksen 86 artiklan mukaan viranomaiset voivat yleisen edun vuoksi toteutetun tehtävän suorittamiseksi luovuttaa hallussaan olevien virallisten asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja viranomaiseen sovellettavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan sovittaa yhteen virallisten asiakirjojen julkisuus ja yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan.

2.3 Nykytilan arviointi

Sähköinen asiointi

Ympäristöministeriön hallinnonalan menettelysäännökset eivät kaikilta osin kannusta ja tue sähköiseen asiointiin viranomaisessa ja siirtymistä asian sähköiseen käsittelyyn viranomaisessa. Uudessa kuntalaissa korostunut verkkoviestintä kunnan viestintä- ja tiedottamiskanavana sekä 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva hallintolain uusi kuulutuslainsäätely mahdollistavat myös ympäristöministeriön hallinnonalan tiedoksiantomenettelyjen päivittämisen vastaamaan paremmin sähköistä toimintaympäristöä.

Asiakirjan tiedoksianto

Hallintolain uudessa kuulutuslainsäätelyssä julkiset kuulutukset siirretään ilmoitustauluilta yleiseen tietoverkkoon, mikä edistää tehokkaamman tiedonvälityksen lisäksi avoimempaa hallintoa sekä parantaa yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten tiedonsaantia.

Kuulutuslain kumoamisen myötä viranomaisilta poistuu kuulutuslaissa säädetty velvollisuus fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen siltä osin kuin kyse on kuulutuslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Myös kuntalaissa on luovuttu velvollisuudesta käyttää julkisten kuulutusten ilmoitustaulua.

Ympäristöministeriön hallinnonalan säännökset eivät vastaa ajanmukaista kehitystä siltä osin kuin niissä on edelleen velvoitteita julkisten kuulutusten ilmoitustaulujen käyttämiseen sekä viittauksia kumottuun kuulutuslakiin.

Voimassa olevan SOVA-lain mukainen tiedottaminen on tähän asti tapahtunut hallintolain 62 §:n mukaisena yleistiedoksiantona. Kuulutuslainsäädännön ajantasaistamista koskevan hallituksen esityksen mukaan julkisia kuulutuksia käytetään etenkin kun kyse on ympäristöön liittyvistä asiaryhmistä, jotka saattavat koskettaa suurta määrää ihmisiä tai oikeushenkilöitä. Yleistiedoksiannossa saattaa esityksen mukaan olla kyse yksittäisten henkilöiden yksittäisiin ja mitä erinäisempiin hallintoasioihin liittyvien asiakirjojen ja päätösten tiedoksiannosta.

Ottaen huomioon sen, että SOVA-lain mukaista ympäristöarviointia edellyttävissä asioissa on kyse ympäristöön liittyvistä asiaryhmistä, jotka koskevat suurta määrää ihmisiä, sekä sen, että ympäristöön liittyvien asioiden tiedoksiantamisessa sovelletaan vakiintuneesti julkista kuuluttamista, voidaan myös SOVA-lain mukaiseen tiedottamiseen katsoa soveltuvan paremmin julkista kuuluttamista koskevat säännökset.

Julkipanomenettely

Julkipanomenettely on ollut vakiintunut tiedoksiantotapa monissa ympäristön käyttöön liittyvissä asioissa. Sen keskeisenä tarkoituksena on ollut varmistaa, että muutoksenhaku aika alkaa kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samalla hetkellä, joka julkipanomenettelyssä on ollut päätöksen antamisaika. Julkisten kuulutusten ja yleistiedoksiantomenettelyn sähköistyessä julkipanomenettelyä koskevista erityissäännöksistä on luovuttu esimerkiksi 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetussa laissa 504/2019. Tuossa yhteydessä on katsottu, että päätöksen tiedoksisaanti on toteutettavissa nykyaikaisemalla tavalla, kun päätös annetaan tiedoksi julkaisemalla se ja sitä koskeva kuulutus yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Muutoksenhaku aika alkaa myös tässä menettelyssä kuluu kaikkien muutoksenhakuun oikeutettujen tahojen osalta samanaikaisesti. Julkipanome-

nettelyyn on suhtauduttu varauksella myös oikeusministeriön valmistelemissa kuulutuslainsäädännön ajantasaistamista koskevassa hallituksen esityksessä, jonka mukaan hallinnonalakoh- taista lainsäädäntöä uudistettaessa on aiheellista arvioida edellytykset luopua julkipanomenet- telyä koskevista säännöksistä. Esityksessä on todettu, että julkipanomenettelyssä viranomainen on saattanut vasta päätöksen antamista edeltävänä päivänä laittaa tästä tiedon ilmoitustaulul- leen, minkä johdosta tiedoksisaanti ennen muutoksenhakuajan alkamista on jäänyt näen- näiseksi. Menettelyä ei esityksen mukaan voida pitää oikeusturvan kannalta täysin asianmukai- sena.

Ympäristöministeriön hallinnonalan säännöksistä luonnonsuojelulaissa, maa-aineslaissa, maan- käyttö- ja rakennuslaissa, vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa, Etelämantere- reen ympäristönsuojelusta annetussa laissa sekä ulkoilulaissa on viittauksia julkipanomenette- llyyn.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Ehdotettavat säännösmuutokset yhtenäistäisivät ympäristöllisiä menettelyjä asiakirjojen tiedok- siannossa. Muutokset vastaisivat lähtökohdiltaan eduskunnassa jo hyväksytyjä, 1 päivänä tam- mikuuta 2020 voimaan tulevia ympäristönsuojelulain ja vesilain julkisia kuulutuksia koskevia säännöksiä. Tavoitteena on lisäksi yhdenmukaistaa säännökset vastaamaan hallintolain uutta julkisia kuulutuksia koskevaa sääntelyä ja sen myötä vastaamaan paremmin sähköisen asioinnin tarpeita.

Tiedonantojen julkaisemista kunnan ja valtion viranomaisen ilmoitustauluilla ei voida enää pi- tää tehokkaana tiedonvälitystapana, ja niin hallintolain julkisia kuulutuksia koskevissa yleis- säännöksissä kuin kuntalaissakin on jo siirrytty sähköiseen kuuluttamismenettelyyn. Myös tä- män esityksen mukaisissa säännöksissä siirryttäisiin viranomaisen fyysisellä ilmoitustaululla tapahtuvasta kuuluttamisesta yleisessä tietoverkossa tapahtuvaan viranomaisen verkkosivuilla kuuluttamiseen. Esityksen säännöksillä varmistuttaisiin lisäksi siitä, että yleisessä tietoverkossa tapahtuvassa tiedoksiantamisessa ja tiedottamisessa täytettäisiin ympäristötiedon jakamista kos- kevat velvoitteet.

Sähköisen kuuluttamisen rinnalla säilytettäisiin mahdollisuutena myös sanomalehdessä tiedot- taminen laajan tiedonsaantitarpeen turvaamiseksi ja eri tiedonsaantitapojen varmistamiseksi. Uudistus ei myöskään estäisi mahdollisuutta tiedottaa ympäristöasioista viranomaisen muulla päättämällä tavalla. Edellytyksenä tällöin on, että sen pitää olla tiedonsaannin näkökulmasta tehokas tapa.

Kuulutettavien asiakirjojen sähköinen julkaisemistapa tehostaisi osaltaan tiedonsaantia, ja me- nettely vastaisi jo voimassaolevaa käytäntöä esimerkiksi YVA-lain mukaisten asioiden osalta. Luonnonsuojelulain, maa-aineslain, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain, vesien- hoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain sekä ulkoilulain julkista kuuluttamista kos- kevien säännösten ajantasaistaminen mahdollistaisi myös kyseisten lakien mukaisten päätösten antamiseen liittyvän julkipanomenettelyn korvaamisen ajanmukaisemmalla tiedoksiantomenet- telyllä.

Sähköiseen viestintään siirtymisen voidaan arvioida kokonaisuutena parantavan asianosaisten ja muiden tahojen tiedonsaantia heidän oikeuspiiriinsä ja ympäristöön vaikuttavista hankkeista. Kirjallisessa muodossa olevien asiakirjojen nähtävillä pitoon tarkoitetuista ilmoitustauluista

luopuminen ei kuitenkaan merkitse luopumista varsinaista tiedoksiantoa täydentävistä tiedottamisen muodoista. Sanomalehdessä tapahtuvan tiedottamisen sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, erikseen tapahtuvan tiedoksiantamisen on katsottava turvaavan sellaistenkin tahojen tiedonsaantioikeuden, jotka eivät kykene hyödyntämään sähköisiä viestintävälineitä. Lisäksi viranomaisilla on velvollisuus mahdollistaa kansalaisten pääsy yleisessä käytössä olevien laitteiden avulla tutustumaan sähköisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin sekä tarvittaessa avustaa niihin perehtymisessä.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Ympäristöministeriön hallinnonalan menettelysäännöksiä muutettaisiin siten, että sähköinen asiointi säädettäisiin asiakirjojen tiedoksi antamisessa ensisijaiseksi paperiasiointiin nähden. Sähköinen asiointi on monessa viranomaisessa jo nykyään yleisempää kuin perinteinen kirjallisessa muodossa olevien asiakirjojen hyödyntäminen. Voimassa oleva lainsäädäntö ei kuitenkaan kaikilta osin mahdollista käytettävissä olevien sähköisten menetelmien hyödyntämistä. Uudessa kuntalaissa korostunut verkkoviestintä kunnan viestintä- ja tiedottamiskanavana sekä hallintolain uusi kuulutussäätely mahdollistavat menettelyjen päivittämisen vastaamaan paremmin sähköistä toimintaympäristöä.

Asiakirjan tiedoksianto

Hallintolain uudessa kuulutussäätelyssä julkiset kuulutukset siirretään ilmoitustauluilta yleiseen tietoverkkoon, mikä edistää tehokkaamman tiedonvälityksen lisäksi avoimempaa hallintoa sekä parantaa yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten tiedonsaantia. Ympäristöministeriön hallinnonalan säännöksiin ehdotetaan julkisia kuulutuksia koskevat säännökset muutettavaksi vastaamaan pääosin hallintolain säätelyä. Julkisella kuulutuksella on jatkossakin tarkoitus saattaa asiakirja yleisesti tiedoksi.

Voimassa olevan SOVA-lain mukainen tiedottaminen on tähän asti tapahtunut hallintolain 62 §:n mukaisena yleistiedoksiantona. SOVA-lain mukaiseen tiedottamiseen katsotaan kuitenkin soveltuvan paremmin julkista kuuluttamista koskevat säännökset.

Maa-aineslain, YVA-lain sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä ehdotetaan noudatettavan hallintolain 62 a §:n ja 62 b §:n mukaista julkista kuuluttamista koskevaa menettelyä, mutta niissä on tarvetta joltain osin menettelyä koskevaan erityissäätelyyn, esimerkiksi tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen yleisestä tietoverkosta poistamista koskevan määräajan osalta.

Hallintolain julkisia kuulutuksia koskevissa säännöksissä säädetään ainoastaan julkisissa kuulutuksissa noudatettavasta menettelystä. Erityislainsäädännössä säädetään edelleenkin kuulutuksen toimittamiseen toimivaltaisesta viranomaisesta ja siitä, missä asiassa ja missä asian käsittelyvaiheessa kuulutetaan.

Julkipanomenettely

Ympäristöministeriön hallinnonalan säännöksistä luonnonsuojelulaissa, maa-aineslaissa, vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa sekä ulkoilulaissa olevasta julkipanomenettelystä esitetään luovuttavaksi, ja se ehdotetaan korvattavaksi hallintolain 62 a §:n mukaisella menettelyllä, jossa päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätös ja sitä koskeva kuulutus julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Valitukseen oikeutettujen tahojen katsottaisiin saaneen

tiedon lupapäätöksestä seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ja päätöksen julkaisemisesta. Muutoksenhaku-aika alkaisi julkiseen kuuluttamiseen siirryttäessä kulua julkipanomenettelyyn nähden päätöksen antamisesta laskettuna kuusi päivää myöhemmin. Maankäyttö- ja rakennuslakiin ja -asetukseen sisältyvät julkipanosäännökset on tarkoitettu arvioida osana ympäristöministeriössä vireillä olevaa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistusta.

Tekniset muutokset

Lakiehdotuksiin esitetään uusista yleissäännöksistä johtuvia terminologisia muutoksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin esitetään hallintolain muutoksesta johtuvia teknisiä muutoksia. Uusi YVA-laki on astunut voimaan toukokuussa 2017, ja sen julkisia kuulutuksia koskevat säännökset uudistettiin vastaamaan ajanmukaisia käytäntöjä jo kokonaisuudistuksen yhteydessä. Voimassa olevan lain mukaan kuulutus ja kuulutettava asiakirja tulee esimerkiksi julkaista sähköisesti viranomaisen internetsivuilla, eikä kuulutuslainsäädännön ajantasaistaminen tältä osin edellytä asiallisia muutoksia YVA-menettelyyn. YVA-lakiin esitetään julkisia kuulutuksia koskevan lain kumoamisesta johtuvat muutokset lakiviittauksiin sekä joitain terminologisia muutoksia.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Käytännössä viranomaisilla on jo omat verkkosivustonsa tiedottamista varten, eivätkä muutokset näin ollen edellytä viranomaisilta mainittavia taloudellisia investointeja. Verkkosivuilla tiedottamisesta on muodostunut keskeinen tapa tiedottaa viranomaisten toiminnasta ja palveluista. Työpanos, joka muuten menisi fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen, kohdentuisi jatkossa verkkosivujen päivittämiseen. Ehdotettu sääntely mahdollistaa yleistiedoksiannon ja julkisen kuulutuksen toimittamisen myös muulla laissa tarkemmin säädettyllä tavalla, jos tietoverkon käyttö ei ole mahdollista. Esityksestä ei johdu viranomaisille velvoitetta asiointijärjestelmän perustamiseen tai muutoin taloudellisesti merkittäviin tietoteknisiin uudistuksiin.

Välillisesti yritysten taloudelliseen asemaan saattaa vaikuttaa päätösten antamisessa käytettävän julkipanomenettelyn korvaaminen hallintolain 62 a §:n mukaisella tiedoksiantomenettelyllä, jossa tiedoksisääntöä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan (päätöksen) julkaisemisesta. Tämä vaikuttaisi muutoksenhaku-aikaan siten, että asian kokonaiskäsittelyaika pitenee viikolla. Luvan hakijan kannalta tällä voi olla erityisesti merkitystä niissä tilanteissa, joissa luvanvarainen toiminta voidaan aloittaa vasta sitä koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi.

Julkipanomenettelystä esitetään luovuttavan luonnonsuojelulain 30 §:n ja 47 §:n mukaisten päätösten tiedoksiannossa. Nämä päätökset ovat voimassa valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä. Lisäksi julkipanomenettelystä esitetään luovuttavan maa-aineslain mukaisen maa-ainesluvan tiedoksiannossa. Muutoksenhakuun liittyvän päätöksen tiedoksisääntöä ajankohdan muuttuminen ei vaikuttaisi toiminnanharjoittajalle maa-aineslain 21 §:n nojalla myönnettyyn oikeuteen aloittaa luvanvarainen toiminta muutoksenhausta riippumatta. Näissä tilanteissa toiminnanharjoittaja tai hankkeesta vastaava voisi ryhtyä päätöksessä yksilöityihin toimiin päätöksen antamisen jälkeen. Julkipanomenettelystä esitetään luovuttavaksi lisäksi Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa tarkoitettua luvan tiedoksiannossa. Tämän lain mukaisia päätöksiä ei saa panna täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaisuutta, ja luvanvaraisen toiminnan harjoittajan oikeus aloittaa toimintansa viivästyisi voimassa olevaan oikeusti-

laan verrattuna viikolla. Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettujen lupien määrä on vuosittain kuitenkin niin pieni, noin 1–3 lupaa vuosittain, että asialla ei ole laajasti katsottuna suurta merkitystä. Viimeisenä julkipanomenettelystä esitetään luovuttavan ulkoilulain mukaisen ulko-reittisuunnitelman vahvistamista koskevan päätöksen tiedoksiannossa. Päätöstä ei saa toimeenpanna ennen sen lainvoimaistumista. Ulkoilulain 5 §:n mukaan kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti Maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä lukien kun päätös on saanut lainvoiman. Kun otetaan huomioon pykälässä mainitun määräajan pituus, ei viikon pidennystä päätöksen lainvoimaiseksi tulemiseen kuluvaan aikaan voida pitää merkittävänä.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Julkisen hallinnon kehitys on jo johtanut sähköisten asiointipalvelujen saatavuuden yleistymiseen, ja käytännössä viranomaisilla on nykyisin omat verkkosivustonsa. Kuntalaissa on jo säädetty kunnille velvollisuus verkkoviestintään, ja kunnat ovat velvoitettuja julkaisemaan ilmoitukset ja päätökset verkkosivuillaan.

Ehdotettu uudistus ei aiheuttaisi erityisiä taloudellisia vaikutuksia julkisten kuulutusten julkaisemisen osalta. Työpanos, joka muuten kohdistuisi fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen, kohdentuisi nyt verkkosivujen päivittämiseen. Verkkosivujen päivittäminen pitäisi sisällään myös henkilötietojen suojaa koskeviin velvoitteisiin perustuvan viranomaisen velvollisuuden poistaa yleisestä tietoverkosta määräajan jälkeen henkilötiedot, minkä voidaan arvioida jonkin verran lisäävän viranomaisten työpanosta.

Tietoverkon käyttöönoton myötä tiedoksiantomenettelyt tehostuisivat.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotettavilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, koska ehdotukset kohdistuvat hallinnolliseen menettelyyn, jossa huomioidaan digitalisaation edellyttämät muutokset sääntelyssä. Niillä voidaan kuitenkin katsoa olevan ympäristöä koskevan tiedon saamista edistävä vaikutus, mikä edistää kansalaisten mahdollisuutta toteuttaa perustuslain 20 §:n mukaista ympäristöperusoikeuttaan.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn liittyvillä ehdotuksilla edistettäisiin avointa ja asiakaslähdeistä hallintoa, valmistelua sekä tiedottamista hallinnon asiakkaiden eli toiminnanharjoittajien ja yleisön näkökulmasta. Ehdotukset tukevat hallintokulttuurin muutosta avoimempaan suuntaan. Yksilöiden kannalta on tärkeää, että hallinto toimii tehokkaasti, ja että hallinnollisessa päätöksenteossa noudatettavat asioinnin ja viestinnän tavat ovat toimivia, joustavia sekä läpinäkyviä.

Tiedonsaantimahdollisuuksien voidaan katsoa yleisesti ottaen parantuvan, kun kuulutukset julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Hallinnon asiakas pääsisi tutustumaan kuulutettaviin asiakirjoihin sähköisesti ja myös virka-ajan ulkopuolella. Vaikka tiedottamisessa siirryttäisiinkin hyödyntämään entistä enemmän yleistä tietoverkkoa ja viranomaisten verkkosivuja, viranomaisella säilyisi mahdollisuus tiedottaa asioista edelleen myös sanomalehdessä sekä muilla tarpeelliseksi katsomillaan tavoilla. Tällä varmistettaisiin se, että kaikilla hallinnon asiakkailta on tosiasiallinen mahdollisuus saada tietoa ympäristöään koskevista asioista.

Julkipanomenettelystä luopumisen seurauksena valitusaika alkaisi kulua kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samanaikaisesti vastaavalla tavalla kuin julkipanomenettelyssä. Tiedoksisaantiajankohdan pitenemisellä voidaan katsoa olevan positiivisia vaikutuksia muutoksenhakijoille, koska muutoksenhauille säädetty aika alkaa kulua vasta viikon kuluttua päätöksen antamisesta. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen tilanne, jossa muutoksenhauille säädetty ajankohta alkaa kulua jo päätöksen antamisesta, ja jossa tieto päätöksen antamisesta saatetaan julkaista vasta päätöksen antamista edeltävänä päivänä, ei parhaalla tavalla takaa mahdollisten muutoksenhakijoiden mahdollisuuksia käyttää muutoksenhakuoikeuttaan. Samankaltainen tiedoksisaantiajankohdan määrittäminen on omaksuttu kuntalain 140 §:ssä.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä hyödyntäen erityisesti oikeusministeriössä valmisteltua hallituksen esitystä HE 239/2018 vp.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksellä on riippuvuussuhde hallituksen esitykseen laeiksi ympäristöministeriön hallinnon-alan eräiden muutoksenhakua koskevien säännösten muuttamisesta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Luonnonsuojelulaki

22 §. *Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus kuulutuslakiin sekä kunnan ilmoitustauluun. Liittämisestä olisi kuuluttava hallintolain 62 a §:n mukaisesti.

30 §. *Kiellon voimassaolo.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin julkipanomenettelyä koskevat säännökset sekä viittaukset kuulutuslakiin ja ilmoitustauluun. ELY-keskus antaisi kieltopäätöksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.

47 §. *Lajien esiintymispaikkojen suojelu.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin julkipanomenettelyä koskevat säännökset sekä viittaukset kuulutuslakiin ja ilmoitustauluun. ELY-keskus antaisi kieltopäätöksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.

64 §. *Natura 2000 -verkosto.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus kuulutuslakiin ja ilmoitustauluihin. Viranomaisen antaisi ehdotuksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Momentista poistettaisiin maininta sanomalehdessä julkaisemisesta sekä tietojen saatavilla olosta hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäisen sääntelyn poistamiseksi. Maininta kuulutuskustannuksista poistettaisiin tarpeettomana.

1.2 Maa-aineslaki

13 §. *Lupahakemuksen tiedoksianto ja lupahakemuksesta tiedottaminen.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan paremmin pykälän asiasisältöä. Hallintolain 62 a §:n mukainen kuuluttamisesta on kyse tiedoksiantamisesta. Kuntalain 108 §:n mukaisessa kuulutusta koskevan tiedon julkaisemisesta sekä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä tapahtuvassa hakemusta koskevassa ilmoittamisesta on kyse lupahakemuksesta tiedottamisesta.

Pykälän 1 momentin viittaus kunnan ilmoitustauluun korvattaisiin viittauksella hallintolain 62 a §:n mukaiseen kuuluttamiseen. Hallintolain 62 a §:stä poiketen kuulutus ja hakemusasiakirjat tulisi kuitenkin olla nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Toimivaltaisen lupaviranomaisen tehtävänä olisi huolehtia, että lupa-asian hakemusasiakirjat ovat sähköisesti nähtävillä vähintään kuulutusajan. Lupaviranomainen olisi vastuussa myös tietojen poistamisesta, mahdollisesta täydentämisestä tietoverkkoon sekä siitä, ettei tietoverkossa julkaista salassapidettäviä tietoja.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuulutuksessa ja hakemusasiakirjoissa olevien elinkeinotoimintaa harjoittavan toiminnanharjoittajan henkilötietojen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Säännös vastaisi ympäristösuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevaa 44 §:n 1 momentissa säädettyä. Vastaavaa säännöstä pidetään myös maa-aineslaissa tarpeellisenä asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi siitä huolimatta, että hallintolakiin on lisätty 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva henkilötietojen käsittelyä koskeva yleissäännös, joka koskee henkilötietojen julkaisemista julkisessa kuulutuksessa. Hallintolain uusi 62 b § mahdollistaa tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä, mutta se velvoittaa viranomaisen poistamaan henkilötiedot tietoverkosta hallintolain 62 a §:n 2 momentissa tarkoitettua nähtävilläpitoajan jälkeen.

Ympäristöasioissa tiedottaminen edellyttää kuitenkin 62 b §:ssä säädettyä pidempää nähtävilläpitoaikaa muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön turvaamisvelvoitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaamisen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Jos tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot jouduttaisiin poistamaan kuulusajan päätyttyä, hankaloittaisi se merkittävästi tiedonjakamista.

Tiedonsaannin kannalta välttämättöminä henkilötietoina voitaisiin pitää toiminnanharjoittajan nimeä ja toiminnan sijaintipaikan tietoja. Sähköisesti julkaistavissa hakemusasiakirjoissa ja kuulutuksessa olisi tarpeen ilmoittaa toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijainti, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, siitä, ettei tietoverkossa hallintolain 62 b §:n mukaisesti julkaista salassapidettäviä tietoja.

Jos toiminnanharjoittaja on yksityishenkilö, on myös nimi henkilötieto. Toiminnan sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevista tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina elinkeinotoimintaan. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta sitten, kun lupapäätös on saanut lainvoiman.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuojasetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Tieto kuulutuksesta olisi lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä lupaviranomaisen kuulutus kunnan verkkosivuille. Tieto kuulutuksen julkaisemisesta tulisi olla nähtävillä toiminnan vaikutusalueen kuntien verkkosivuilla lähtökohtaisesti saman ajan kuin se olisi toimivaltaisen lupaviranomaisen verkkosivuilla eli vähintään 30 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta tulisi julkaista kunnissa viipymättä sen jälkeen, kun kuulutus on julkaistu lupaviranomaisen verkkosivuilla. Säännös ei estäisi kuntia tiedottamasta kuulutuksen julkaisemisesta verkkosivujen lisäksi myös muulla tavalla, jos sen katsottaisiin olevan tarpeellista yleisön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin velvoite huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai luokusten henkilöiden oloihin vaikuttavista hankkeista julkaistavasta sanomalehti-ilmoituksesta esitetään poistettavaksi. Yleisessä tietoverkossa tapahtuvaan kuuluttamiseen siirryttäessä sanomalehti-ilmoittamiseen velvoittavaa erillistä säännöstä ei pidetä enää tarpeellisena, ottaen huomioon myös sen, että hallintolain 62 a § mahdollistaa tarpeen vaatiessa kuulutuksen julkaisemisen asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla.

Pykälän 3 momentista poistettaisiin 1 momentin kanssa päällekkäiset vaatimukset toimivaltaisen lupaviranomaisen toimittamasta kuuluttamisesta sekä kunnissa tapahtuvasta kuulutuksesta tiedottamisesta. Momentissa säilytettäisiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisia hankkeita koskeva vaatimus ELY-keskukselle varattavasta mahdollisuudesta antaa lausunto hakemuksesta sekä maininta rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön mahdollisuudesta esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §. Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen. Pykälän otsikkoa muokattaisiin pykälän asiasisältöä vastaavaksi. Lisäksi 1 momentin mukaisesta päätöksen julkipano-menettelystä luovuttaisiin, sillä sen ei katsota enää olevan ajanmukainen menettely sähköiseen asiointiin painottuvassa järjestelmässä. Julkipanomenettelystä on luovuttu ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetulla lailla (504/2019) myös ympäristönsuojelulain mukaisissa menettelyissä. Maa-aineslain 4 a §:ssä tarkoitetun maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyn vuoksi maa-aineslain mukaisten menettelyjen tulisi mahdollisimman hyvin vastata ympäristönsuojelulain mukaisia menettelyjä.

Päätös olisi 1 momentin mukaan annettava tiedoksi julkisesti kuuluttamalla siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Julkipanomenettelystä julkiseen kuuluttamiseen siirtymisen seurauksena asian kokonaiskäsittelyaika piteneisi viikolla, sillä asiakirja katsotaan hallintolain 62 a §:n mukaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta. Päätöstä koskeva muutoksenhaku-aika alkaa kulua tiedoksisaannista. Julkipanomenettelystä asiakirja on katsottu saadun tiedoksi jo sen antamisen ajankohtana.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös kuulutuksessa ja päätöksessä olevien elinkeinotoimintaa harjoittavan toiminnanharjoittajan henkilötietojen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Säännöstä pidetään tarpeellisena asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi siitä huolimatta, että hallintolakiin on lisätty uusi henkilötietojen käsittelyä koskeva yleissäännös, joka koskee henkilötietojen julkaisemisesta julkisessa kuulutuksessa. Hallintolain uusi 62 b § mahdollistaa tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä, mutta se velvoittaa viranomaisen poistamaan henkilötiedot tietoverkosta hallintolain 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävilläpitoajan jälkeen.

Ympäristöasioissa tiedottaminen edellyttää hallintolain 62 b §:ssä säädettyä pidempää nähtävilläpitoaika muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön turvaamisvelvoitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaamisen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Jos tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot jouduttaisiin poistamaan kuulutusajan päätyttyä, hankaloittaisi se merkittävästi tiedonjakamista.

Tiedonsaannin kannalta välttämättöminä henkilötietoina voitaisiin pitää toiminnanharjoittajan nimeä ja toiminnan sijaintipaikan tietoja. Sähköisesti julkaistavassa lupapäätöksessä ja sitä koskevassa kuulutuksessa voitaisiin ilmoittaa toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijainti, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Tämän lisäksi tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, siitä, ettei tietoverkossa hallintolain 62 b §:n mukaisesti julkaista salassapidettäviä tietoja.

Jos toiminnanharjoittaja on yksityishenkilö, on myös nimi henkilötieto. Toiminnan sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevasta tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina elinkeinotoimintaan. Riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi toiminnanharjoittajan nimitiedon nähtävilläpitoa voitaisiin näin ollen pitää asianmukaisena ja tarpeellisena tarkoitukseensa nähden eikä sen katsottaisi olevan ristiriidassa tietosuoja sääntelyn kanssa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta viimeistään, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt. Maa-aineslakiin esitettävä säännös vastaisi ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa 85 §:ssä säädettyä.

Edellä mainitun lisäksi tieto kuulutuksesta olisi 1 momentin mukaan julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä lupaviranomaisen kuulutus kunnan verkkosivuille. Muu hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäinen sääntely poistettaisiin.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuojasetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

20 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentti viittaa hallintolainkäyttölakiin, joka on kumottu 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevalla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetulla lailla (808/2019). Momentissa säädetään hallinto-oikeuden päätöksestä valittamiseen tarvittavasta valitusluvasta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa valituslupa on pääsääntö, eikä sitä tarvitse mainita erikseen erityislainsäädännössä. Viittaus hallintolainkäyttölakiin korjattaisiin koskemaan lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Momentin maininta korkeimman hallinto-oikeuden myöntämästä valitusluvasta poistettaisiin lisäksi tarpeettomana.

20 b §. Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta. Pykälän 1 momentin vaatimus kunnan ilmoitustaululla kuuluttamisesta poistettaisiin. Kuuluttamisessa noudatettaisiin jatkossa hallintolain 62 a §:n mukaista menettelyä. Lisäksi asianomaiset kunnat julkaisisivat tiedon kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Säännös siitä, että kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä, poistettaisiin tarpeettomana, koska tästä säädetään hallintolain 62 a §:ssä. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia.

20 c §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa. Pykälän 1 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Voimassa olevassa pykälän 1 momentissa säädetään, että sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään katselmuksesta, muutoksenhakutuomioistuin tai sen määräyksestä asian ratkaisukokoonpanon puheenjohtaja tai jäsen tai asian esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen. Tarkastuksen tekemisestä toiseikan todentamiseksi on yleissäännös oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 49 §:ssä. Ympäristönsuojelulain 197 §:n 1 momentissa ollut vastaava säännös on samasta syystä kumottu tarpeettomana 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevalla lailla 823/2019.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että hallinto-oikeuden päätöksen antamiseen sovellettaisiin julkipanomenettelyn sijasta hallintolain 62 a §:ää. Tieto kuulutuksesta olisi lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Maininta kunnan ilmoitustaulusta poistettaisiin. Voimassa olevasta laista poiketen kohdassa ei enää viitattaisi toiminnan sijaintikuntaan. Sijaintialueen kuntien voidaan katsoa kattavan myös toiminnan sijaintikunnan, eikä muutoksen tarkoituksena ei ole asiallisesti muuttaa säännöksen kattavien kuntien joukkoa. Muutosta esitetään, jotta säännös olisi mahdollisimman yhtenevä ympäristönsuojelulain vastaavan 197 §:n kanssa. Maa-aineslain 4 a §:ssä tarkoitettun maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyn vuoksi maa-aineslain mukaisten menettelyjen tulisi mahdollisimman hyvin vastata ympäristönsuojelulain mukaisia menettelyjä.

1.3 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

13 §. Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus kuulutuslakiin sekä ilmoitustauluihin. Päätöksestä tulisi tiedottaa julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.

Pykälän 2 momenttiin esitetään lisättäväksi säännös kuulutuksessa ja kuulutettavassa asiakirjassa olevien hankkeesta vastaavan henkilötietojen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Tätä pidetään tarpeellisena asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi siitä huolimatta, että 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva hallintolain 62 b § koskee henkilötietojen julkaisemista julkisessa kuulutuksessa. Hallintolain uusi 62 b § mahdollistaa tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä, mutta se velvoittaa viranomaisen poistamaan henkilötiedot tietoverkosta hallintolain 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävilläpitoajan jälkeen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tiedottaminen edellyttää kuitenkin 62 b §:ssä säädettyä pidempää nähtävilläpitoaika muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön ja haitankärsijöiden aseman turvaamisveloitteen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Jos tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot jouduttaisiin poistamaan kuulutusajan päätyttyä, hankaloittaisi se merkittävästi tiedonjakamista sekä yleisön mahdollisuutta osallistua ympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon.

Tiedonsaannin kannalta välttämättöminä henkilötietoina voitaisiin pitää hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintipaikan tietoja, ja kyseiset tiedot voitaisiin ilmoittaa sähköisesti julkaistavassa asiakirjassa ja sitä koskevassa kuulutuksessa, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia. Tämän lisäksi tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei yleisessä tietoverkossa hallintolain 62 b §:n mukaisesti julkaista salassapidettäviä tietoja. Jos hankkeesta vastaava on yksityishenkilö, on hankkeesta vastaavan nimi henkilötieto. Toiminnan sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista on, että vaikka kyse onkin luonnollista henkilöä koskevasta tunnistetiedoista, liittyisivät säännöksessä tarkoitetut tiedot aina elinkeinotoimintaan. Riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi hankkeesta vastaavan nimitiedon nähtävilläpitoa voitaisiin näin ollen pitää asianmukaisena ja tarpeellisena tarkoitukseensa nähden eikä sen katsottaisi olevan ristiriidassa henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn kanssa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta viimeistään, kun hankkeelle myönnetty lupa on saanut lainvoiman. Säännös vastaisi pääperiaatteeltaan ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa 85 §:ssä säädettyä. Vastaavaa säännöstä pidetään myös YVA-laisissa tarpeellisenä asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Edelleen 13 §:n 2 momentin mukaan tieto kuulutuksesta julkaistaisiin viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kyseessä ei olisi hallintolain 62 a §:ssä tarkoitettu kuuleminen, vaan siihen liittyvä tiedon julkaiseminen. Asia voitaisiin hoitaa esimerkiksi julkaisemalla linkki verkkosivustolle, jossa itse kuulutus on julkaistu.

17 §. Arviointiohjelmasta kuuleminen. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi hallintolain julkisia kuulutuksia koskevaan sääntelyn perustuvia teknisiä muutoksia niin, että jatkossa kuultamisen osalta ei enää viitattaisi tiedottamiseen, vaan tiedoksi antamiseen. Momenttiin lisättäisiin myös viittaus julkisia kuulutuksia koskevaan hallintolain 62 a §:ään. Kuulutuksesta olisi käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Lisäksi

siinä olisi mainittava, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä sekä ajan-kohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla. Kuulutuksen sisältöön sovellettaisiin hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta tätä pykälää ja tämän pykälän nojalla annettua valtioneuvoston asetusta. Poikkeamista hallintolain 62 a §:n mukaisesta kuulutuksen sisällöstä pidetään tarpeellisenä siksi, että määräaika mielipiteiden ja lausuntojen jättämiseen alkaa YVA-menettelyssä vakiintuneen käytännön mukaisesti jo kuulutuksen julkaisemispäivästä, eikä hallintolain 62 a §:n mukaisen käytännön mukaisesti julkaisemispäivästä seitsemäntenä päivänä tapahtuvana tiedoksisaannin ajankohtana. YVA-menettelyssä määräaika mielipiteiden ja lausuntojen jättämiseen on vakiintuneen käytännön mukaisesti 30–60 päivää kuulutuksen julkaisemispäivästä, eikä tätä käytäntöä ole tarkoituksenmukaista menettelyn selkeyden näkökulmasta muuttaa. YVA-lain mukaan kuulutettavissa asiakirjoissa ei ole kyse päätöksestä, johon sisältyisi muutoksenhakuoikeus. Kuulutuksen julkaisupäivästä lähtee kulumaan määräaika asiakirjaa koskevien mielipiteiden ja lausuntojen antamiseen, joka on vakiintuneen käytännön mukaan 30–60 päivää. YVA-lakiin ehdotettavalla tiedoksisaannin ajankohtaa koskevalla erityissäänte-lyllä ei olisi näin ollen vaikutusta kansalaisten oikeusturvaan.

Edelleen 17 §:n 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös kuulutuksessa ja kuulutettavassa asiakirjassa olevien hankkeesta vastaavan henkilötietojen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Tätä pidetään tarpeellisenä asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi siitä huolimatta, että 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva hallintolain 62 b § koskee henkilötietojen julkaisemisesta julkisessa kuulutuksessa. Hallintolain uusi 62 b § mahdollistaa tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä, mutta se velvoittaa viranomaisen poistamaan henkilötiedot tietoverkosta hallintolain 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävilläpitoajan jälkeen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tiedottaminen edellyttää kuitenkin 62 b §:ssä säädettyä pidempää nähtävilläpitoaika muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön ja haitankärsijöiden aseman turvaamisveloitteen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Jos tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot jouduttaisiin poistamaan kuulutusajan päätyttyä, hankaloitaisi se merkittävästi tiedonjakamista sekä yleisön mahdollisuutta osallistua ympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Tiedonsaannin kannalta välttämättöminä henkilötietoina voitaisiin pitää hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintipaikan tietoja, ja kyseiset tiedot voitaisiin ilmoittaa sähköisesti julkaistavassa asiakirjassa ja sitä koskevassa kuulutuksessa, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Tämän lisäksi tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei yleisessä tietoverkossa julkaista salassapidettäviä tietoja. Jos hankkeesta vastaava on yksityishenkilö, on hankkeesta vastaavan nimi henkilötieto. Toiminnan sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista on, että vaikka kyse onkin luonnollista henkilöä koskevasta tunnistetiedoista, liittyisivät säännöksessä tarkoitetut tiedot aina elinkeinotoimintaan. Riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi hankkeesta vastaavan nimitiedon nähtävilläpitoa voitaisiin näin ollen pitää asianmukaisena ja tarpeellisenä tarkoitukseensa nähden eikä sen katsottaisi olevan ristiriidassa tietosuoja-sääntelyn kanssa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta viimeistään, kun hankkeelle myönnetty lupa on saanut lainvoiman. Säännös vastaisi pääperiaatteeltaan ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa 85 §:ssä säädettyä.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6

artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Edelleen pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan tieto kuulutuksesta olisi julkaisutava hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kyse ei olisi hallintolain mukaisesta kuuluttamisesta, vaan tarkoitus olisi ainoastaan tiedottaa siitä, mistä asiassa on kysymys, sekä siitä, missä ja miten kuulutus on nähtävänä. Tieto kuulutuksesta voitaisiin julkaista esimerkiksi käyttämällä linkkiä tietoverkossa olevaan varsinaiseen kuulutukseen. Lisäksi 3 momentti pitäisi sisällään voimassa olevan 2 momentin mukaisia säännöksiä, joihin ei esitetä sisällöllisiä muutoksia. Mielipiteet ja lausunnot olisi jatkossakin toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaisi kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voitaisiin pidentää enintään 60 päivän mitaiseksi.

18 §. Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta. Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti yhteysviranomaisen internetsivulla julkaistavassa asiakirjassa olevien hankkeesta vastaavan henkilötietojen julkaisemisesta. Sähköisesti julkaistavassa asiakirjassa voitaisiin ilmoittaa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijainti. Tällöin asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintia voidaan pitää yleisön tiedonsaannin ja osallistumisoikeuksien turvaamisen kannalta välttämättöminä tietoina. Säännös olisi tarpeellinen muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön turvaamisveloitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaamisen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa.

Jos hankkeesta vastaava on yksityishenkilö, on myös hankkeesta vastaavan nimi henkilötieto. Hankkeen sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevasta tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina elinkeinotoimintaan. Riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi hankkeesta vastaavan nimitiedon nähtävilläpitoa voitaisiin näin ollen pitää asianmukaisena ja tarpeellisena tarkoitukseensa nähden eikä sen katsottaisi olevan ristiriidassa tietosuojasääntelyn kanssa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta sitten, kun hankkeelle myönnetty lupa on saanut lainvoiman.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuojasetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

23 §. Perusteltu päätelmä. Pykälän 2 momenttiin esitetään lisättäväksi säännös yhteysviranomaisen internetsivulla julkaistavassa asiakirjassa olevien hankkeesta vastaavan henkilötietojen julkaisemisesta. Sähköisesti julkaistavassa asiakirjassa voitaisiin ilmoittaa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijainti. Tällöin asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintia voidaan pitää yleisön tiedonsaannin ja osallistumisoikeuksien turvaamisen kannalta välttämättöminä tietoina. Säännös olisi tarpeellinen muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveell-

lisen ympäristön turvaamisveloitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaamisen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötiedodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa.

Jos hankkeesta vastaava on yksityishenkilö, on hankkeesta vastaavan nimi henkilötieto. Hankkeen sijaintipaikka voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevista tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina elinkeinotoimintaan. Riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi hankkeesta vastaavan nimitiedon nähtävilläpitoa voitaisiin näin ollen pitää asianmukaisena ja tarpeellisenä tarkoitukseensa nähden eikä sen katsottaisi olevan ristiriidassa tietosuoja-sääntelyn kanssa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta sitten, kun hankkeelle myönnetty lupa on saanut lainvoiman.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

1.4 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista

5 §. *Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella.* Pykälän 2 momentti koskee tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2001/42/EY) 3 artiklan 7 kohdan vaatimusten mukaisesti ympäristöarvioinnin soveltamistarpeen harkinnan tulosten toimittamisesta yleisesti saataville. Koska kyseessä on ympäristöön liittyvä asia, joka koskettaa suurta määrää ihmisiä, ja koska ympäristöön liittyvien asioiden tiedoksiantamisessa sovelletaan vakiintuneesti julkista kuuluttamista, esitetään kaikkeen SOVA-lain mukaiseen tiedoksiantamiseen sovellettavan yleistiedoksiannon sijaan julkista kuuluttamista koskevaa sääntelyä. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolain 62 §:ään esitetään näin ollen korvattavaksi viittauksella hallintolain 62 a §:ään. Hallintolain 55 § koskee erilaisia tiedoksiantotapoja, mitkä eivät julkiseen kuulutukseen siirryttyä ole enää tarpeellisia. Viittaus hallintolain 55 §:ään esitetään näin ollen poistettavaksi. Kuulutus pidettäisiin asiakirjoineen viranomaisen verkkosivuilla nähtävillä vähintään 14 päivän ajan. Nähtävilläpitoaika määräytyisi asian laadun ja siihen liittyvien olosuhteiden mukaan. Sen pituudessa tulee huomioida se, että yleisölle varataan kohtuullinen aika asiaan tutustumista varten.

Koska kuulutus ja kuulutettava asiakirja tulee hallintolain 62 a §:n mukaan julkaista yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivulla, poistettaisiin pykälän 2 momentista maininta harkinnan tuloksen julkaisemisesta sähköisesti. Hallintolain 62 a §:n mukaan kuulutus tulee tarpeen vaatiessa julkaista myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. SOVA-lain 5 §:n mukaisessa kuuluttamisessa jäisi viranomaisen harkintaan, onko asiasta tarpeen tiedottaa myös muilla tavoilla. Harkinnassa tulisi ottaa huomioon ainakin tiedottamisen tehokkuus.

8 §. *Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen.* Pykälän 2 momentin terminologiaa esitetään tarkennettavaksi niin, että jatkossa viitattaisiin valmistelusta tiedottamiseen. Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulisi jatkossakin järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Koska viranomaisten asiakirjojen julkaiseminen viranomaisen verkkosivulla on niin hallintolain tiedoksiantoa koskevien säännösten pääsääntö kuin käytännössäkin yleinen toimintatapa, momentissa edellytettäisiin jatkossa, että säännöksessä tarkoitettu aineisto julkaistaisiin ainakin sähköisesti.

Viranomaisen harkintaan jäisi se, onko asiasta tarpeen tiedottaa myös muuten kuin sähköisesti. Lähtökohtana pykälässä olisi jatkossakin se, että tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen jättämiseen sovellettaisiin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään.

Mikäli tiedottamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, noudatettaisiin hallintolakia. Hallintolain 62 a §:n mukaisen julkisen kuulutuksen katsotaan soveltuvan hallintolain 62 §:n mukaista yleis-tiedoksiantoa paremmin SOVA-lain mukaiseen tiedoksiantamiseen, ja viittaus hallintolain 62 §:ään korvattaisiin viittauksella julkisia kuulutuksia koskevaan hallintolain 62 a §:ään. Viittaukset hallintolain 41 ja 55 §:iin esitetään poistettavaksi tarpeettomina, sillä 41 § koskee vaikutusmahdollisuuksien varaamista ja 55 § erilaisia tiedoksiantotapoja. Nämä viittaukset olisivat julkiseen kuuluttamiseen siirryttäessä tarpeettomia.

Kuulutus pidettäisiin asiakirjoineen viranomaisen verkkosivuilla nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Nähtävilläpitoaika määräytyisi asian laadun ja siihen liittyvien olosuhteiden mukaan. Sen pituudessa tulee huomioida se, että yleisölle varataan kohtuullinen aika asiaan tutustumista varten. Ympäristöarviointia edellyttävät suunnitelmat ja ohjelmat ovat usein vaikutuksiltaan merkittäviä ja koskettavat laajaa ihmisjoukkoa, minkä takia hallintolain mukaista 14 vuorokauden määräaika ei voida pitää riittävänä. Nähtävilläpitoajan pituudesta ei ole voimassa olevassa laissa 8 §:n mukaisissa tapauksissa säädetty. Käytännössä nähtävilläpitoaika on kuitenkin ollut 30 päivää, joten esitetty lisäys on vakiintuneen käytännön mukainen. Uutena tarkennuksena momenttiin lisättäisiin voimassa olevan 9 §:n mukainen maininta siitä, että mielipide tulee esittää suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

Huomionarvoista on, että osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen voivat joissakin tapauksissa edellyttää myös muuta tiedottamista, kuten yleisötilaisuuksien pitämistä.

9 §. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen. SOVA-direktiivin 6 artiklan 2 kohta edellyttää, että ympäristöasioista vastaaville viranomaisille sekä yleisölle annetaan hyvissä ajoin todellinen mahdollisuus esittää asianmukaisen ajan kuluessa mielipiteensä suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä siihen liittyvästä ympäristöselostuksesta ennen suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä. Mielipiteen esittämismahdollisuus tulee SOVA-direktiivin mukaan varata sellaisessa suunnitelman tai ohjelman valmistelun vaiheessa, jossa mielipiteillä on vielä mahdollista vaikuttaa suunnitelman tai ohjelman sisältöön.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi tarkennus, jonka mukaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tulisi asettaa nähtäville yleisesti. Lisäksi 1 momentin maininta mahdollisuuksien mukaan tapahtuvasta suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksen ja ympäristöselostuksen sähköisestä julkaisemisesta ehdotetaan muutettavaksi muotoon, jonka mukaan aineisto olisi julkaistava ainakin sähköisesti. Tämä heijastaa yleisiä käytäntöjä ja hallintolain uudessa julkisia kuulutuksia koskevassa yleissääntelyssä omaksuttua sähköisen julkaisemisen ensisijaisuutta. Ehdotettu muotoilu mahdollistaisi sähköisen julkaisemisen lisäksi myös muita julkaisutapoja. Julkaisutapaa harkittaessa tulisi ottaa huomioon se, miten tieto parhaiten saavuttaisi yleisön.

Pykälän 2 momentin terminologiaa ehdotetaan tarkennettavaksi niin, että jatkossa viitattaisiin nähtäville asettamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen ilmoittamisen sijasta siitä tiedottamiseen. Lisäksi jatkossa viitattaisiin nähtävillä asettamisen sijasta nähtävillä pitämiseen. Tämä vastaa paremmin julkisia kuulutuksia koskevissa yleissääntönsissä omaksuttua terminologiaa. Nähtäville pitämisestä tiedottamiseen sovellettaisiin jatkossakin ensisijaisesti itse suunnitelman tai ohjelman valmistelua koskevaa sääntelyä. Jos ilmoittamisesta ei kuitenkaan säädetä

erikseen, sovellettaisiin hallintolakia. Jatkossa tiedoksiantoon sovellettaisiin kuitenkin hallintolain yleistiedoksiantoa koskevan 62 §:n asemesta hallintolain julkisia kuulutuksia koskevaa 62 a §:ää. Momentin viittaus hallintolain 55 §:ään esitetään tarpeettomana poistettavaksi. Sovellettaessa hallintolain mukaista menettelyä tulee aineiston nähtävilläpitoajan voimassa olevan lainsäädännön mukaan olla vähintään 30 päivää. Tätä ei esitetä muutettavaksi. Mielipiteet tulisi jatkossakin esittää suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

11 §. Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksianto. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin pykälän asiasisältöä, sillä hallintolain 62 a §:n mukaisessa julkisessa kuuluttamisessa on kyse päätöksen tiedoksiannosta. Pykälän 3 momentin viittaus hallintolain 62 §:n mukaiseen tiedottamiseen ehdotetaan muutettavaksi koskemaan hallintolain 62 a §:n mukaista tiedoksiantoa. Säännöksen sanamuotoa esitetään myös muutettavaksi vastaamaan paremmin julkista kuuluttamista. Koska hallintolain 62 a § sisältää jo vaatimuksen aineiston julkaisemisesta sähköisesti, sitä koskeva maininta esitetään tarpeettomana poistettavaksi. Pykälän 3 momenttiin sisältyisi jatkossakin velvollisuus toimittaa tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle. Vaatimus perustuu lain 13 §:n mukaiseen Suomen ympäristökeskuksen tehtävään seurata lain soveltamista.

1.5 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

15 §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentin mukaan ELY-keskuksen olisi varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin pitämällä valmisteluasiakirjat nähtävillä kuuden kuukauden ajan. Nähtävillä pitäminen tarkoittaisi, että asiakirjoihin varataan mahdollisuus tutustua ELY-keskuksen toimipisteessä. Nähtävillä pitämisen muodosta ei säädettäisi, vaan ELY-keskus voisi pitää asiakirjoja nähtävillä paperisina asiakirjoina tai varata käyttöön sähköisen asiointipisteen, jonka kautta yleisöllä olisi mahdollisuus tutustua asiakirjoihin sähköisessä muodossa ELY-keskuksen toimipisteessä. ELY-keskuksen olisi lisäksi varmistettava, että valmisteluasiakirjat pidetään nähtävillä myös kuntien asiointipisteissä. Varmistaminen voisi tapahtua esimerkiksi niin, että ELY-keskus olisi yhteydessä kuntaan menettelystä sopimiseksi. Menettely perustuu vesipuidirektiiviin, jonka mukaisesti jäsenvaltioiden on kannustettava kaikkia asianomaisia osapuolia osallistumaan vesienhoidon suunnitteluun sekä varmistamaan, että toteutetaan kansalaisten mahdollisuudet aktiiviseen osallistumiseen sekä mielipiteiden esittämiseen. Niille, joille sähköinen tutustuminen ei olisi mahdollista, varattaisiin yhä mahdollisuudet saada tieto asiakirjoista viranomaisen toimipisteessä asioimalla.

Asiakirjojen nähtävillä pitämisen kuuden kuukauden määräajasta säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 27 §:ssä. Sääntelyn yhtenäistämisen ja yksinkertaistamisen vuoksi määräajasta on nähty perustelluksi säätää muiden asiaa koskevien säännösten ohella lain tasolla. Kuuden kuukauden määräaika perustuu vesipuidirektiiviin 14 artiklan 2 kohtaan. Samanaikainen nähtävillä pitäminen olisi tarpeen valtakunnallisen yhdenmukaisuuden ja kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun sekä resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta. Lisäksi olisi tarkoituksenmukaista yhteensovittaa nähtävillä pitäminen merenhoitosuunnitelman ja tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisten tulvariskien hallintasuunnitelmien nähtävillä pitämisen kanssa. Valmisteluasiakirjoista on vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 5 mukaisesti käytävä ilmi tieto siitä, mistä tausta-asiakirjat ovat saatavilla.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus kuntien ilmoitustauluihin. ELY-keskus antaisi asiakirjat tiedoksi hallintolain 62 a §:n mukaisesti omilla verkkosivuillaan. Tässä yhteydessä kuulutettava asiakirja julkaistaisiin hallintolain 62 a §:n mukaisesti sähköisesti. Alueen kunnat julkaisisivat lisäksi tiedon kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan ELY-keskuksen olisi varattava kaikille tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti 1 momentin mukaisessa kuuden kuukauden määräajassa. Lisäksi ELY-keskuksen olisi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Tyypillisesti lausuntoja pyydetään esimerkiksi alueellisilta ja valtakunnallisilta viranomaisilta, ohjaukselta ministeriöiltä sekä muilta vesienhoidon yhteistyöryhmissä mukanaolevilta sidosryhmiltä. Tarvittaessa asiasta olisi järjestettävä tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan lisättävän maininta siitä, että valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädettäisiin 13 §:ssä. Muutoksella selvennettäisiin sitä, että 13 §:ssä tarkoitetuista valmisteluasiakirjoista tulisi järjestää kyseisen pykälän mukaisessa aikataulussa kuuden kuukauden mittaiset kuulemiset. Pykälän 4 momentti sisältäisi nykyisen 1 momentin tapaan informatiivisen viittauksen siitä, että valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

17 §. Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen. Pykälän 1 momenttiin ei esitetä muutoksia. Pykälän 2 momentissa säädetystä julkipanomenettelystä luovuttaisiin. Lisäksi säännökset muutettaisiin aktiivimuotoon tehtävien viranomaisvastuiden selventämiseksi. Samalla ehdotetaan muutoksia hyväksytyyn vesienhoitosuunnitelman tiedoksiantoon ja nähtävillä pitämistä koskevien menettelyjen selventämiseksi sekä päivitetäisiin viittaus hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkisissa kuulutuksissa noudatettavaan menettelyyn. Vesienhoitosuunnitelman hyväksymisestä kuuluttamisesta kunnan ilmoitustaululla luovuttaisiin.

1.6 Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

8 a §. Pykälän 1 momentissa noudatettavaa menettelyä 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisten päätöksiä päätösehdotuksen pitämistä julkisesti nähtävänä kunnan ilmoitustaululla nykyaikaistettaisiin. Ehdotuksen pitämistä julkisesti nähtävänä olisi etukäteen ilmoitettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisissa kunnissa julkaistaan ja vähintään yhdessä paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä.

Tavoitteena ei olisi muuttaa lain käsitteistöä tai tehtävänjakoa. Lainmuutoksella pyrittäisiin sen sijaan ottamaan huomioon lain julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta, hallintolain ja kuntalain lähtökohta, jonka mukaan kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tiedonantojen julkaisemista viranomaisen ilmoitustaululla ei voida nykyaikaisessa hallinnossa enää pitää tehokkaana tiedonvälityksen keinona.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus voidaan lähettää tavallisella kirjeellä tontin omistajille tai aloitteen tekijöille. Päätösehdotus voidaan antaa vaihtoehtoisesti tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, kun sähköisestä asioinnista viranomais-toiminnassa annetun lain 19 §:n edellytykset täyttyvät.

1.7 Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta

18 §. Pykälän 3 momentissa säädetystä julkipanomenettelystä ehdotetaan luovuttavaksi ja siirryttäväksi hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkiseen kuulutukseen. Lisäksi 3 momenttiin esite-

tään lisättäväksi säännös kuulutuksessa ja päätöksessä olevien tiedonsaannin kannalta välttämättömien luvanvaraiseen toimintaan osallistuvien henkilöiden nimitietojen julkaisemisesta. Säännöstä pidetään tarpeellisena asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi siitä huolimatta, että hallintolakiin on lisätty uusi henkilötietojen käsittelyä koskeva yleissäännös, joka koskee henkilötietojen julkaisemista yleistiedoksiannossa ja julkisessa kuulutuksessa. Hallintolain uusi 62 b § mahdollistaa tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä, mutta se velvoittaa viranomaisen poistamaan henkilötiedot tietoverkosta hallintolain 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävilläpitoajan jälkeen.

Ympäristöasioissa tiedottaminen edellyttää 62 b §:ssä säädettyä pidempää nähtävilläpitoaika muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön turvaamisvelvoitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaamisen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Jos tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot jouduttaisiin poistamaan kuulutusajan päätyttyä, hankaloittaisi se merkittävästi tiedonjakamista.

Tiedonsaannin kannalta välttämättöminä henkilötietoina voitaisiin Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain mukaisissa luvissa pitää luvanhakijan ja luvanvaraiseen toimintaan osallistuvien henkilöiden, esimerkiksi retkikunnan jäsenten nimiä, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Mainittujen nimitietojen nähtävilläpitoa voitaisiin näin pitää asianmukaisena ja tarpeellisena tarkoitukseensa nähden eikä sen katsottaisi olevan ristiriidassa tietosuojasääntelyn kanssa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistut henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta viimeistään, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt. Säännös vastaisi ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa 85 §:ssä säädettyä.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan säännöksen katsotaan olevan yleisen tietosuojasetuksen mukainen, sillä sen mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi sekä se on e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

1.8 Ulkoilulaki

29 §. Pykälän viittaus julkipanomenettelyyn ehdotetaan korvattavaksi viittauksella hallintolain 62 a §:n yleissäännöksen mukaiseen julkiseen kuulutukseen.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hallituksen esitykseen liittyvät keskeiset perusoikeudet ovat vastuuta ympäristöstä koskeva 20 §:n 1 momentti, kansalaisten osallistumista koskeva 20 §:n 2 momentti, oikeusturvaa ja hyvää hallintoa koskeva 21 § sekä yksityiselämän suojaa koskeva 10 §:n 1 momentti.

Perustuslakivaliokunta on (PeVM 25/1994 vp) asettanut seuraavat edellytykset perusoikeuksien rajoittamiselle: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tark-

karajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelystä eivätkä rajoitukset saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

Vastuu ympäristöstä ja osallistuminen

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Säännöksen mukainen vastuu ympäristöstä toteutuu aineellisen lainsäädännön kautta. Säännöksen piiriin kuuluvat ympäristön tuhoutumisen tai pilaantumisen estäminen sekä aktiiviset luonnolle suotuisat toimet. Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Asianosaisilla ja muilla tahoilla on ympäristöministeriön hallinnonalan mukaisissa menettelyissä varsin laajat oikeudet saada hakemusasialkirjat nähdäkseen sekä lausua käsityksensä hankkeesta viranomaiselle. Näihin oikeuksiin ei olla esittämässä muutoksia. Tiedoksiantoa koskevilla säännösehdoituksilla ei ole vaikutuksia toimintojen luvanvaraisuuteen tai luvan myöntämisedellytyksiin. Esitettävillä lakimuutoksilla ei näin ollen arvioida olevan merkitystä perustuslain 20 §:n 1 momentin toteutumisen kannalta.

Esitykseen sisältyy ehdotuksia, joilla on merkitystä arvioitaessa perustuslain 20 §:n 2 momentissa säädettyä velvoitetta turvata kansalaisten vaikutusmahdollisuudet elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Esityksen mukaiset lakimuutokset koskevat asiakirjojen tiedoksiantamista ja niistä tiedottamista. Lakiesitysten mukaan tiedoksianto toteutettaisiin kuuluttamalla hakemuksesta ja päätöksestä sähköisesti viranomaisen verkkosivuilla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Tieto kuulutuksesta julkaistaisiin myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämän lisäksi viranomaisen huolehtisi kuulutuksen tiedoksiantamisesta asianosaisille. Sähköinen menettely tiedottamisessa vahvistaa osaltaan vaikuttamismahdollisuuksia, kun tieto on helpommin saatavilla. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet turvattaisiin sähköisen tiedottamisen lisäksi myös sanomalehdessä tiedottamisella, jollei viranomaisen pitäisi sitä asian käsittelyn kannalta tarpeettomana. YVA-lain mukaisessa menettelyssä sanomalehdessä tapahtuva tiedottaminen on säädetty pakolliseksi kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Hallintovaliokunta on korostanut kuntalain uudistamista koskevassa mietinnössään (HaVM 55/2014 vp), miten sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen kunnan päätöksenteossa ja viestinnässä tehostaa toimintaa ja lisää päätöksenteon valmistelun avoimuutta hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän tietojenkäsittelytavan vaatimukset huomioon ottaen. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hallintovaliokunta piti tärkeänä sitä, että kunnan ilmoitukset ovat tarpeen vaatiessa mahdollista julkaista verkkosivujen lisäksi myös kunnan päätämällä tavalla, esimerkiksi perinteiseen tapaan kunnan ilmoitustaululla. Hallintovaliokunnan kyseiset linjaukset on huomioitu myös tämän esityksen säännösehdoituksissa, minkä vuoksi ehdotukset eivät ole ongelmallisia perustuslain 20 §:n 2 momentin kannalta.

Oikeusturva ja hyvän hallinnon takeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Ehdotetut muutokset eivät vaikuta asianosaisten ja muiden mahdollisuuden lausua käsityksensä esityksen mukaisissa laeissa tarkoitetuista hankkeista asioiden ollessa vireillä toimivaltaisissa viranomaisissa. Sähköinen asiointivelvoite ei koskisi asianosaisia eikä yleisöä, joten mielipide tai muistutus olisi mahdollista toimittaa viranomaiselle myös paperisena. Muutokset eivät myöskään rajoita perustuslain 21 §:n 1 momentissa jokaiselle turvattua oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa tai oikeutta saada oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Tiedoksiannoilla on suuri merkitys oikeusturvan toteuttamisen kannalta. Perustuslakivaliokunnan mukaan tiedoksiannolla on olennainen vaikutus siihen, miten asianosaisten oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin toteutuu (PeVL 9/2010 vp). Tiedoksianto on tehtävä siten, että vastaanottaja saa oikeuksiensa käyttämiseksi tarvitsemansa tiedot selkeästi, hänelle ymmärrettävinä ja riittävän ajoissa (PeVL 5/2016 vp).

Hallintolain 2 luvussa säädettyihin hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu viranomaisen velvollisuus kohdella hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Viranomaisen on pyrittävä turvaamaan hallinnon asiakkaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet asioidensa hoitamiseen. Asioinnin järjestämisen keinoja ja laajuutta on arvioitava erityisesti palvelujen käyttäjinä olevien henkilöiden ja yhteisöjen tarpeiden kannalta. Kaikille palveluja tarvitseville on pyrittävä turvaamaan yhtäläinen mahdollisuus asiansa hoitamiseen palvelun laadusta riippumatta. Hallintolain hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu myös palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuuden vaatimus. Säännös korostaa asiakasnäkökulmaa. Palveluja järjestettäessä on kiinnitettävä huomiota muun ohella palvelujen saatavuuteen ja hallinnossa asioivien valinnanvapauteen. Asiointi on järjestettävä myös alueellisesti yhtäläisellä tavalla.

Ilmoitustaululla ilmoittamista tai kuuluttamista ei voida pitää nykyaikaisessa hallinnossa tiedonsaannin kannalta tehokkaana tiedoksiantamisen tapana. Yleisen tietoverkon käyttö ilmoitusten ja päätösten tiedoksiantamisessa on yleistynyt eikä kyse ole täysin uudesta sääntelystä, koska sähköisiä menettelyitä ja sähköistä asiointia hyödynnetään jo nykyisin myös ympäristöasioissa. Sitä voidaan pitää tiedoksiannosta vastaavan viranomaisen sekä tiedoksiannon vastaanottajien kannalta vaivattomana ja tiedonvälityksen näkökulmasta varsin tehokkaana ilmoittamistapana. Vastaavan kaltainen sääntely on otettu myös esimerkiksi kuntalakiin (HaVM 55/2014 vp ja PeVL 63/2014vp).

Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja sekä julkisuusperiaate

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Pykälän 2 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tulee suhteuttaa toisiin perus- ja ihmisoikeuksiin sekä muihin painaviin yhteiskunnallisiin intresseihin. Se on katsonut, että lainsäätäjän tulee turvata yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden, ja että arvioinnissa on kyse kahden tai useamman perusoikeussäännöksen yhteensovittamisesta ja punninnasta (PeVL 14/2018 vp, PeVL 54/2014 vp ja PeVL 10/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on korostanut erityisesti asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan välistä tasapainoa (PeVL 22/2008 vp).

Henkilötietojen suojaa koskevaa kansallista sääntelyä arvioitaessa huomioon tulee ottaa myös yleinen tietosuoja-asetus, joka on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan ja viestejään kunnioitetaan.

Yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tunnistettu, että viranomaisten on voitava luovuttaa hallussaan olevien asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja, mikäli tästä säädetään erikseen laissa. Lainsäädännössä on tällöin yhteensovittettava asiakirjojen julkisuus sekä oikeus henkilötietojen suojaan. Asetuksen 5 artiklassa vahvistetaan henkilötietojen suojaa koskevat yleiset periaatteet (esimerkiksi tietojen minimoinnin periaate henkilötietojen käsittelyn tarkoitukseen nähden sekä tietojen säilytyksen rajoittaminen), jotka tulisi mahdollisimman tehokkaasti huomioida myös asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittavassa lainsäädännössä.

Hallituksen esityksen sisältämien lakiehdotusten mukaiset tiedoksiannot sähköistettäisiin. Pääasiassa lakiehdotukset koskevat yritysten toimintaan liittyviä menettelyitä eikä luonnollisia henkilöitä, ellei toiminnanharjoittaja toimi omalla nimellään. Lakiehdotusten mukaisiin menettelyihin sisältyy pääsääntöisesti kuulemisvaihe, jossa lupahakemuksesta tai muusta kyseessä olevasta asiakirjasta kuullaan niitä, joita asia voi koskea. Nämä tahot voivat olla yksityishenkilöitä, jotka omistavat kiinteistön tai asuvat kyseessä olevan toiminnan tai hankkeen sijaintipaikan naapurissa tai sen vaikutusalueella.

Esityksen kattamat asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti julkaistavalla kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Tämän esityksen mukaisista, hallintolain 62 a §:n tarkoittamalla tavalla julkaistavissa kuulutuksissa ja kuulutettavista asiakirjoista sekä muutoin lainsäädännön velvoittamalla tavalla yleisessä tietoverkossa julkaistavista asiakirjoista saattaa ilmetä henkilötietoja. Perustuslakivaliokunta on arvioinut henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa kuntalakea koskevassa lausunnossaan (PeVL 63/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta on olennaista, että tiedot saatetaan julkiseksi yleisessä tietoverkossa vain, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Lisäksi se on pitänyt hyvänä sitä, että kuntalain säännöksiin sisältyvät asianmukaiset vaatimukset henkilötietojen poistamisesta määräajan kuluttua. Se on pitänyt perusteltuna sitä, että tietoverkossa kuntalain mukaan julkaistavassa asiakirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Valiokunta on katsonut kuntalain sääntelyssä saavutetun hyvän tasapaino julkisuusperiaatteen ja yksityiselämän suojan välillä.

Jos tietoverkossa julkaistavat asiakirjat sisältävät henkilötietoja, julkaistavat henkilötiedot saattavat olla osa viranomaisen henkilörekisteriä. Perustuslakivaliokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittua käyttötarkoitusta mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (PeVL 14/2002 vp, s. 2, PeVL 27/2006, s. 2/I, PeVL 2/2008 vp, s. 2/II). Lailla säätämisen vaatimus

ulottuu myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla (PeVL 12/2002 vp, s. 5).

Henkilötietojen sekä yksityiselämän suojan kannalta on tärkeää, että tietoverkossa julkaistavissa asiakirjoissa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (kuten PeVL 63/2014 vp). Tästä säädetään myös hallintolain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa yleisäännöksessä 62 b §. Pykälän mukaan välttämättömät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta nähtävilläpitoajan päätyttyä. Nyt esitettäviin henkilötietojen julkaisemista koskeviin säännöksiin sisällytettäisiin tarkennus koskien niitä tietoja, joita kyseisessä tapauksessa pidetään tiedonsaannin kannalta välttämättöminä. Maa-aineslain ehdotettujen 13 ja 19 §:n mukaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot, toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijaintipaikka voitaisiin julkaista yleisessä tietoverkossa ja ne tulisi poistaa lupahakemuksesta sitten, kun hakemuksen mukainen lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi, ja lupapäätöksestä sitten, kun päätöksen mukainen toiminta on lopetettu. Säännös vastaisi tältä osin ympäristönsuojelun 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevissa 44 ja 85 §:issä säädettyä.

YVA-lain mukaisessa menettelyssä tuotetaan lain 13 §:n mukaisia päätöksiä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, 16 §:ssä tarkoitettuja ympäristövaikutusten arviointiohjelmia, 18 §:n mukaisia yhteysviranomaisen lausuntoja arviointiohjelmasta, 19 §:n mukaisia arviointiselostuksia sekä 23 §:n mukaisia yhteysviranomaisen perusteltuja päätelmiä. Mainituista asiakirjoista päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, ympäristövaikutusten arviointiohjelma sekä ympäristövaikutusten arviointiselostus esitetään annettavaksi tiedoksi hallintolain 62 a §:n mukaisella julkisella kuulutuksella. Yhteysviranomaisen lausuntoa arviointiohjelmasta ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ei anneta tiedoksi julkisella kuulutuksella, mutta ne tulee lain 18 ja 23 §:n mukaan julkaista viranomaisen internetsivulla. Ehdotettujen 13, 17 ja 20 §:ien mukaan kuulutus ja kuulutettava asiakirja saisivat sisältää hanketta koskevan tiedonsaannin kannalta välttämättömät hankkeesta vastaavan nimen sekä hankkeen sijaintipaikan. Tiedot tulisi poistaa kuulutuksesta ja kuulutetusta asiakirjasta sitten, kun hanketta koskeva lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi. Ehdotettujen 18 ja 23 §:n mukaan julkaistavat asiakirjat saisivat sisältää tiedonsaannin kannalta välttämättömät hankkeesta vastaavan nimen sekä hankkeen sijaintipaikan. Tiedot tulisi poistaa julkaistusta asiakirjasta sitten, kun hanketta koskeva lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Kuulutuksessa ja kuulutettavissa asiakirjoissa sekä YVA-lain 18 ja 23 §:n mukaisesti julkaistavissa asiakirjoissa on tarpeen ilmoittaa nämä tiedot, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida toiminnan ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön sekä osallistua ympäristöön koskevaan päätöksentekoon.

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain ehdotetun 18 §:n mukaan kuulutus ja kuulutettava asiakirja saisivat sisältää tiedonsaannin kannalta välttämättömät luvanvaraiseen toimintaan osallistuvien henkilöiden nimet. Tiedot olisi poistettava yleisessä tietoverkossa julkaisuista asiakirjoista sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt. Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain mukaisten lupien hakijat voivat olla sekä yksityishenkilöitä että elinkeinonharjoittajia. Luvat haetaan normaalisti retkikunnalle, mutta päätöksessä mainitaan myös retkikunnan jäsenten nimet. Jäsenten nimien julkaisemista pidetään tarpeellisena, jotta asia voidaan yksilöidä riittävästi.

Henkilötietojen käsittelyn tulee olla asiallisesti perusteltua viranomaisen toiminnan kannalta. Ilman asianomaisen henkilön suostumusta henkilötietoja saa käsitellä vain, jos käsittelystä säädetään laissa tai käsittely johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tai sen nojalla määrätystä tehtävästä tai veloitteesta. Kaiken henkilötietojen käsittelyn on myös oltava oikeutettua ja tarpeellista koko sen ajan, jolloin tietoja käsitellään.

Julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetään viranomaisen henkilörekisterin henkilötietoja sisältävän tiedon luovuttamistavasta ja luovuttamisen edellytyksistä. Säännöksen mukaan tiedon saa luovuttaa sähköisessä muodossa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Kun tieto luovutetaan yleisen tietoverkon kautta, viranomainen ei voi varmistua luovutuksensaajan oikeudesta henkilötiedon käyttämiseen, koska tieto on kenen tahansa yleisen tietoverkon käyttäjän saatavissa. Jotta sähköisesti julkaistavat asiakirjat voisivat sisältää tiedottamisen kannalta olennaisen tiedon, on säännös julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeamiseksi tarpeen. Ilman julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeavaa säännöstä, yleisessä tietoverkossa ei myöskään ole mahdollista julkaista sellaista tietoa, joka kuuluu henkilörekisteriin. Poikkeamissäännöksestä säädettäisiin hallintolain henkilötietojen käsittelyä koskevan yleissäännöksen (62 b §) lisäksi erikseen YVA-lain 18 ja 23 §:issä.

Edellä kerrotuilla perusteilla ehdotus laeiksi ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden julkisia kuulutuksia koskevien säännösten muuttamisesta voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 22 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 momentti, 47 §:n 3 momentti ja 64 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 3 momentti laissa 58/2011, 30 §:n 1 momentti ja 47 §:n 3 momentti laissa 1587/2009, seuraavasti:

22 §

Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi päätetyn tai haetun alueen kiinteistönmuodostuksessa noudatetaan, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään. Mikäli luonnonsuojelualueeseen liitetään valtion omistukseen siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue, poistetaan tämän rauhoitusta koskeva merkintä liittämisen yhteydessä kiinteistötietojärjestelmästä. Samalla lakkaavat aluetta koskevat aiemmat rauhoitusmääräykset olemasta voimassa. Liittäminen on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään.

30 §

Kiellon voimaantulo

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa kieltopäätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus antaa kieltopäätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Mitä 8 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja hyväksymisestä, on soveltuvin osin noudatettava laadittaessa ehdotusta Natura 2000 -verkostoon sisällytettävistä alueista. Ehdotus annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

maa-aineslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maa-aineslain (555/1981) 13 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 19 §:n otsikko ja 1 momentti, 20 §:n 1 momentti, 20 b §:n 1 ja 2 momentti ja 20 c §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 ja 3 momentti laissa 258/2017, 19 §:n 1 momentti laissa 468/2005, 20 §:n 1 momentti laissa 977/2017 sekä 20 b ja 20 c § laissa 424/2015, seuraavasti:

13 §

Lupahakemuksen tiedoksianto ja lupahakemuksesta tiedottaminen

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava maa-aineslupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Kuulutus ja hakemusasiakirjat voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistut henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain (410/2015) 108 §:ssä säädetään. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Lupahakemuksen tiedoksiannosta ja tiedottamisesta aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta. Rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, voi esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §

Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja lupapäätös on oltava nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Kuulutus ja lupapäätös voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

20 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

20 b §

Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Hallinto-oikeuden on lisäksi varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin valituksista on kuultava siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

20 c §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauulle säädetyn ajan. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 13 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti sekä
lisätään 18 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

13 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätös on lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Päätös on lisäksi annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava viipymättä myös hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

17 §

Arviointiohjelmasta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on annettava ympäristövaikutusten arviointiohjelma viipymättä tiedoksi kuuluttamalla siten kuin hallintolain 62 a §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kuulutuksen sisältöön sovelletaan hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta tätä pykälää ja tämän pykälän nojalla annettua valtioneuvoston asetusta. Lisäksi kuulutuksessa on mainittava, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä sekä ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla. Kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti levivässä sanomalehdessä. Mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voidaan pidentää enintään 60 päivän mittaiseksi.

18 §

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta

Yhteysviranomaisen internetsivuilla julkaistavat asiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen internetsivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava internetsivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi.

23 §

Perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen on toimitettava perusteltu päätelmä sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä on samalla toimitettava tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, hankkeen vaikutusalueen kunnille sekä tarvittaessa maakuntien liitoille ja muille asianomaisille viranomaisille sekä julkaistava yhteysviranomaisen internetsivuilla. Yhteysviranomaisen internetsivuilla julkaistavat asiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen internetsivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava internetsivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 11 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja kuulutettava aineisto on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 14 päivän ajan.

8 §

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Aineisto on julkaistava ainakin sähköisesti. Tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan aineisto tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja kuuluttettava aineisto on kuitenkin oltava nähtävillä hallintolain 62 a §:stä poiketen vähintään 30 päivän ajan. Mielipide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus yleisesti nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on julkaistava ainakin sähköisesti.

Tiedotettaessa nähtävillä pitämisestä ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus sekä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on kuitenkin oltava nähtävillä hallintolain 62 a §:stä poiketen vähintään 30 päivän ajan. Mielipide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

11 §

Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksianto

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, suunnitelma tai ohjelma sekä sen hyväksymistä koskeva päätös on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on lisäksi toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 1593/2009, ja 17 § seuraavasti:

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin pitämällä valmisteluasiakirjat nähtävillä kuuden kuukauden ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varmistettava, että valmisteluasiakirjat ovat nähtävillä myös kunnissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa valmisteluasiakirjat tiedoksi siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaiset kunnat julkaisevat tiedon kuulutuksesta siten kuin kuntalain (410/2015) 108 §:ssä säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen.

Valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädetään 13 §:ssä. Valmistelu-asiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti. Ympäristöministeriö toimittaa valtioneuvoston päätöksen sähköisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa valtioneuvoston päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaiset kunnat julkaisevat tiedon kuulutuksesta siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä yleisessä tietoverkossa muutoksenhauille säädetyn ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pidettävä hyväksytyt vesienhoitosuunnitelmat nähtävillä muutoksenhauille säädetyn ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varmistettava, että kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma pidetään nähtävillä kunnissa. Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi antamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 8 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 547/2005, seuraavasti:

8 a §

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisissa kunnissa julkaistaan ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksianto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (28/1998) 18 §:n 3 momentti seuraavasti:

18 §

Lupapäätös

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Sen lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään kuulutuksen sisällöstä, lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa on mainittava myös päätöstä kos-

keva valitusaika. Kuulutus ja lupapäätös voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti tiedon-
saannin kannalta välttämättömät luvanvaraiseen toimintaan osallistuvien henkilöiden nimet. Vi-
ranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poi-
keten poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt.
Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkoilulain (606/1973) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 1572/2009, seuraavasti:

29 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisesta
tai ulkoilureitin lakkauttamisesta on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hal-
lintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä päivänä kuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Ilmasto- ja ympäristöministeri Krista Mikkonen

1.

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 22 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 momentti, 47 §:n 3 momentti ja 64 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 3 momentti laissa 58/2011, 30 §:n 1 momentti ja 47 §:n 3 momentti laissa 1587/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen

Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi päätetyn tai haetun alueen kiinteistönmuodotuksessa noudatetaan, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään. Mikäli luonnonsuojelualueeseen liitetään valtion omistukseen siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue, poistetaan tämän rauhoitusta koskeva merkintä liittämisen yhteydessä kiinteistötietojärjestelmästä. Samalla lakkaavat aluetta koskevat aiemmat rauhoitusmääräykset olemasta voimassa. Liittämisestä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa (34/1925) säädetään.

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi päätetyn tai haetun alueen kiinteistönmuodotuksessa noudatetaan, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään. Mikäli luonnonsuojelualueeseen liitetään valtion omistukseen siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue, poistetaan tämän rauhoitusta koskeva merkintä liittämisen yhteydessä kiinteistötietojärjestelmästä. Samalla lakkaavat aluetta koskevat aiemmat rauhoitusmääräykset olemasta voimassa. *Liittäminen on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään.*

30 §

30 §

Kiellon voimaantulo

Kiellon voimaantulo

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kielto annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutet-

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. *Elinkeino-*

Voimassa oleva laki

tava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kiello annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

64 §

Natura 2000 –verkosto

Mitä 8 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja hyväksymisestä, on soveltuvin osin noudatettava laadittaessa ehdotusta Natura 2000 -verkostoon sisällytettävistä alueista. Asianosaisten kuuleminen suoritetaan kuitenkin kuuluttamalla ehdotuksesta kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi riittävän ajoissa ilmoitettava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista. Ehdotusta koskevien tietojen tulee olla saatavilla asianomaisessa kunnassa kuulutusajan.

Ehdotus

liikenne- ja ympäristökeskus antaa kiellopäättöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. *Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus antaa kiellopäättöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.* Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

64 §

Natura 2000 –verkosto

Mitä 8 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja hyväksymisestä, on soveltuvin osin noudatettava laadittaessa ehdotusta Natura 2000 -verkostoon sisällytettävistä alueista. *Ehdotus annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki

maa-aineslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maa-aineslain (555/1981) 13 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 19 §:n otsikko ja 1 momentti, 20 §:n 1 momentti, 20 b §:n 1 ja 2 momentti ja 20 c §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 ja 3 momentti laissa 258/2017, 19 §:n 1 momentti laissa 468/2005, 20 §:n 1 momentti laissa 977/2017 sekä 20 b ja 20 c § laissa 424/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

13 §

Kuuleminen

Maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tarkoitettua hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, on *hakemuksen vireilletulosta tiedotettava kuulutuksella, joka julkaistaan lupaviranomaisen ja kuntien internetsi-*

Ehdotus

13 §

Lupahakemuksen tiedoksianto ja lupahakemuksesta tiedottaminen

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava maa-aineslupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Kuulutus ja hakemusasiakirjat voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistut henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain (410/2015) 108 §:ssä säädetään. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Lupahakemuksen tiedoksiannosta ja tiedottamisesta aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta.

Voimassa oleva laki

vuilla. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta. Rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, voi esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §

Päätöksen julkipano

Lupaviranomaisen ottamislupaa koskeva päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Ilmoituksessa on mainittava viranomainen, asian laatu ja päätöksen antamispäivä. Ilmoitus on pidettävä ilmoitustaululla vähintään valituksen tekemiselle varatun ajan. Päätöksen on oltava julkipanossa ilmoitettuna antamispäivänä asianomaisten saatavana. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

20 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Ehdotus

Rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, voi esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §

Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja lupapäätös on oltava nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Kuulutus ja lupapäätös voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetyistä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

20 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

20 b §

Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Hallinto-oikeuden on tiedotettava kuuluttamalla maa-aineslupapäätöstä koskevasta luvan hakijan valituksesta, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, vähintään 14 päivän ajan hallinto-oikeuden ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä.

Hallinto-oikeuden on lisäksi varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin valituksista on kuultava siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

20 b §

Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Hallinto-oikeuden on lisäksi varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin valituksista on kuultava siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

20 c §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään katselmuksesta, muutoksenhakutuomioistuin tai sen määräyksestä sen puheenjohtaja, jäsen tai esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen.

Maa-aineslupaa koskeva hallinto-oikeuden päätös on annettava julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Hallinto-oikeuden on lisäksi huolehdittava siitä, että päätöksestä ilmoitetaan viipymättä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ilmoitustaululla.

20 c §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

kumotaan 1 mom.

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä nähtävillä vähintään muutoksenhauille säädetyn ajan. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 13 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti sekä
lisätään 18 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

*Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta
yksittäistapauksessa*

*Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta
yksittäistapauksessa*

Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätös on julkaistava sähköisesti toimivaltaisen viranomaisen internetsivuilla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, ja lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Päätöksestä on lisäksi tiedotettava viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla.

Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätös on lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Päätös on lisäksi annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava viipymättä myös hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Arviointiohjelmasta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on tiedotettava ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuuluttamalla siitä viipymättä mielipiteiden esittämiseen ja lausuntojen antamiseen varatun ajan sähköisesti omilla internetsivuillaan ja hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Mitä julkisista kuulutuksista annettussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voidaan pidentää enintään 60 päivän mittaiseksi.

Arviointiohjelmasta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on annettava ympäristövaikutusten arviointiohjelma viipymättä tiedoksi kuuluttamalla siten kuin hallintolain 62 a §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kuulutuksen sisältöön sovelletaan hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta tätä pykälää ja tämän pykälän nojalla annettua valtioneuvoston asetusta. Lisäksi kuulutuksessa on mainittava, missä ja mihin ajankohdtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä sekä ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla. Kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voidaan pidentää enintään 60 päivän mittaiseksi.

Yhteysviranomaisen internetsivuilla julkaistavat asiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen internetsivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava internetsivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi.

23 §

Perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen on toimitettava perusteltu päätelmä sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä on samalla toimitettava tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, hankkeen vaikutusalueen kunnille sekä tarvittaessa maakuntien liitoille ja muille asianomaisille viranomaisille sekä julkaistava yhteysviranomaisen internetsivuilla.

23 §

Perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen on toimitettava perusteltu päätelmä sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä on samalla toimitettava tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, hankkeen vaikutusalueen kunnille sekä tarvittaessa maakuntien liitoille ja muille asianomaisille viranomaisille sekä julkaistava yhteysviranomaisen internetsivuilla. *Yhteysviranomaisen internetsivuilla julkaistavat asiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen internetsivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava internetsivuilta hanketta koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 11 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville noudattaen, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Harkinnan tulos perusteluineen on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville *siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja kuulutettava aineisto on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 14 päivän ajan.*

8 §

8 §

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Vastaava aineisto on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti. Ilmoitettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei säädetä erikseen, noudatetaan, mitä hallintolain 41, 55 ja 62 §:ssä säädetään.

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. *Aineisto on julkaistava ainakin sähköisesti. Tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan aineisto tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja kuulutettava aineisto on kuitenkin oltava*

nähtävillä hallintolain 62 a §:stä poiketen vähintään 30 päivän ajan. Mieli­pide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Ilmoitettaessa nähtävillä asettamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei säädetä erikseen, noudatetaan, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus pidetään tällöin nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Mieli­pide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

11 §

Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksi­anto

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, päätöksestä on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, tiedotettava sekä asetettava päätös sekä suunnitelma tai ohjelma nähtävillä. Nähtävillä asettamisessa ja tiedottamisessa

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus yleisesti nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on julkaistava ainakin sähköisesti.

Tiedotettaessa nähtävillä pitämisestä ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus sekä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on kuitenkin oltava nähtävillä hallintolain 62 a §:stä poiketen vähintään 30 päivän ajan. Mieli­pide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

11 §

Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksi­anto

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, *suunnitelma tai ohjelma sekä sen hyväksymistä koskeva päätös* on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, *annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään.* Päätös sekä suunnitelma

Voimassa oleva laki

noudatetaan, mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Päätös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle, ja ne on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Ehdotus

tai ohjelma ja ympäristöselostus on lisäksi toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

LUONNOS

5.

Laki

vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 1593/2009, ja 17 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen on varattava kaikille mahdollisuus tutus-
tua 13 §:ssä tarkoitettuihin valmisteluasiakir-
joihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä va-
rattava tilaisuus esittää mielipiteensä valmis-
teluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti.
Valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen
julkisuudesta säädetään viranomaisten toi-
minnan julkisuudesta annetussa laissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen on julkaistava kuulutus valmistelu-
asiakirjojen nähtävilläolosta alueen kuntien
ilmoitustauluilla. Asiakirjat on pidettävä näh-
tävillä tarpeellisilta osin alueen kunnissa, ja
ne on julkaistava sähköisesti. Elinkeino-, lii-
kenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi pyy-
dettävä tarvittavat lausunnot.

Hoitosuunnitelmaehdotuksesta sekä yh-
teensovitetusta vesienhoitosuunnitelmasta on
lisäksi ilmoitettava alueella yleisesti ilmesty-
vissä sanomalehdissä sekä järjestettävä tar-
peen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa va-
rataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen on varattava kaikille mahdollisuus tutus-
tua 13 §:ssä tarkoitettuihin vesienhoitosuun-
nitelman valmisteluasiakirjoihin ja niiden
tausta-asiakirjoihin *pitämällä valmistelu-
asiakirjat nähtävillä kuuden kuukauden ajan.*
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen
on varmistettava, että valmisteluasiakirjat
ovat nähtävillä myös kunnissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
antaa valmisteluasiakirjat tiedoksi siten kuin
hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä sääde-
tään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-
kuksen toimialueen asianomaiset kunnat jul-
kaisevat tiedon kuulutuksesta siten kuin kun-
talain (410/2015) 108 §:ssä säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen on varattava kaikille tilaisuus esittää
mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjalli-
sesti tai sähköisesti 1 momentissa säädetyssä
määräajassa. Elinkeino-, liikenne- ja ympä-
ristökeskuksen on lisäksi pyydettyä tarvitta-
vat lausunnot. Elinkeino-, liikenne- ja ympä-
ristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedo-
tustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mie-
lipiteiden esittämiseen.

Valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aika-
tauluista säädetään 13 §:ssä. Valmistelu-
asiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuu-
desta säädetään viranomaisten toiminnan
julkisuudesta annetussa laissa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Päätös vesienhoitosuunnitelmasta annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen asianomaisten tietoon, kun se on annettu.

Vesienhoitosuunnitelmien hyväksymisestä on toimitettava tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, joiden on edelleen toimitettava tieto alueensa kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuulutettava hyväksymisestä kunnan ilmoitustaululla sekä ilmoitettava hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma on oltava nähtävillä kunnassa.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti.

Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi saattamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti. Ympäristöministeriö toimittaa valtioneuvoston päätöksen sähköisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa valtioneuvoston päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaiset kunnat julkaisevat tiedon kuulutuksesta siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä yleisessä tietoverkossa muutoksenhauulle säädetyn ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pidettävä hyväksytyt vesienhoitosuunnitelmat nähtävillä muutoksenhauulle säädetyn ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varmistettava, että kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma pidetään nähtävillä kunnissa. Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi antamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

6.

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 8 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 547/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 a §

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksianto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Ehdotus

8 a §

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava *niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisissa kunnissa julkaistaan* ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksianto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

7.

Laki

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (25/1998) 18 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §

Lupapäätös

Lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Ehdotus

18 §

Lupapäätös

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä säädetään. Sen lisäksi, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään kuulutuksen sisällöstä, lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa on mainittava myös päätöstä koskeva valitusaika. Kuulutus ja lupapäätös voivat sisältää hallintolain 62 b §:n mukaisesti tiedonsaannin kannalta välttämättömät luvanvaraiseen toimintaan osallistuvien henkilöiden nimet. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt. Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

8.

Laki

ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkoilulain (606/1973) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 1572/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

29 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvis-
tamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta
on annettava julkipanon jälkeen. Päätöksen
katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin,
kun se on annettu.

Ehdotus

29 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvis-
tamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta
on annettava *tiedoksi julkisella kuulutuksella*
siten kuin hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä
säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20